

SØVÆRNS- ORIENTERING

VED ÅRSSKIFTET

1977 - 78

Ved indgangen til 1977 fremsatte jeg her i SØVÆRNS-ORIENTERING nogle strategiske og sikkerhedspolitiske betragtninger på baggrund af det da forløbne års begivenheder, og jeg fremkom med tanker om udviklingstendensen på det maritimt-strategiske område. Ved indgangen til 1978 finder jeg, at disse betragtninger og den manen til eftertanke, som jeg nu for et år siden gav udtryk for, er blevet bekræftet og har vist sig berettiget.

Jeg mener således, at den sikkerhedspolitiske situation i løbet af 1977 ikke er undergået ændringer til det bedre i forhold til 1976, tendensen er snarere tværtimod. Det må fortsat erkendes, at der inden for Warszawa-pagtens militære styrker på det teknologiske, øvelsesmæssige og beredskabsmæssige område finder en udvikling sted, som på intet felt forekommer at opfordre til nogen dæmpning af vore egne anstrengelser på disse områder, og som på længere sigt synes at udvikle sig i vor disfavør.

Det må dog hilses med nogen tilfredshed, at der efter langvarige og ofte meget vanskelige forhandlinger på det politiske plan den 25. marts 1977 i Folketinget opnåedes tilslutning til, at den ved forsvarsforliget i 1973 tilvejebragte forsvarsordning kan videreføres i den kommende 4-års periode. For søværnets styrkemål er det i denne forbindelse værd at mærke sig, at den skitse

til flådens sammensætning, som jeg forud for 1973-forliget fremkom med, og som er optaget i bemærkningerne til dette forlig, således fortsat udgør det grundlag, hvorpå flådens opbygning skal foregå. Folketingets tilslutning til denne flådeplan betyder også, at planen danner udgangspunkt for eventuelle fremtidige justeringer af flådens sammensætning uden anden binding end eksisterende materiels videre egnethed og tilmålte økonomiske ressourcer.

Vi må imidlertid se i øjnene, at en opfyldelse af de gældende styrkemål med de ved forliget tildelte økonomiske ressourcer ikke vil være mulig inden for de nærmeste år. Forsvarschefsskitse 1975, som byggede videre på værnschefsskitserne af 1972/73 og på indvåstede erfaringer, kalkulerede til dette formål, d.v.s. til investering og drift i forbindelse med en lidt øget, men rimelig aktivitet, med et yderligere behov på 400 mio.kr.pr. år til det samlede forsvar. Det siger sig selv, at unkladelse af en sådan justering stiller forsvaret i en vanskelig og anspændt situation. En dæmpning af aktivitetsniveauet og et lavere ambitionsniveau med hensyn til materiel må derfor forventes at ville præge ikke blot 1978, men også de nærmest følgende år derefter. For flådens vedkommende kan dette komme til at betyde, at en del eksisterende ældre enheder må søges holdt i live udover tidligere påregnet udrangeringstermin, og at nybygningsvirksomhed koncentrerer om det mest presserende behov. For kystdefensionens vedkommende kommer gennemgribende ændringer af forternes armering næppe på tale i de nærmeste år.

Om end søværnets materielle opbygning hen imod de opstillede styrkemål således ikke ganske kan forventes at holde den ønskelige takt, er der dog grund til at hilse den i årets løb stedfundne tilgang af materiel - herunder de nye torpedobåde af WIL-LEMOES-klassen - med tilfredshed. Det samme gælder omarmeringen af HERLUF TROLLE og den i årets slutning heldigt gennemførte første missilaffyring i søværnet fra dette skib.

På det personelmæssige område gav Folketingsbeslutningen af 1977 ikke væsentlige forbedringer. Den åbner dog mulighed dels for en større smidighed i forvaltningen, idet personalet nu er opdelt i færre grupper, samlet i en fælles ramme, dels for begrænsede personelforøgelse inden for søværnet med henblik på at forbedre den anstrengte bemandsingssituation i flådens skibe.

Det er desuden i Folketingsbeslutningen anført, at en udvidelse af forsvarets særlige opgaver skal tilgodeses gennem øget ressourcetilddeling i påkrævet omfang. En udvidelse af søværnets særlige opgaver falder specielt inden for fiskeriinspektionstjenesten i forbindelse med den stedfundne udvidelse af fiskeriterritoriet ved Grønland, Færøerne og i EF-havet. Til den påkrævede, øgede indsats er der givet godkendelse af ekstra personeltilddelinger til søværnet, bl.a. med henblik på opstilling af dobbeltbesætninger bestående af fast personel til inspektionsskibene. Den givne bevilling til udskiftning af inspektionshelikopterne og til anskaffelse af nyt elektronisk udstyr m.v. hilses med tilfredshed, men jeg må beklage, at mit forslag til supplerung af vor inspektionsskibsstyrke ikke har nydt fremme.

Personelrekruttering i det omfang, der vil blive tale om, er kun mulig, såfremt alle, der i dag er tjenstgørende, vil yde deres støtte dertil. Jeg vil gerne appellere til alle i søværnet om at bidrage positivt ved at forme og vise et retfærdigt og relevant billede af det søværn, som vi hver især har valgt som vores arbejdsplads, og som vi gennem vort daglige virke er med til at præge. Søværnet har behov for denne støtte, og søværnet fortjener den!

Også fastholdelse af personellet må nævnes i denne forbindelse. Det er først og fremmest ude i systemet, der kan ydes en indsats for at fastholde det gode personel - bl.a. gennem de langtidsansættelser af stampersonel, der allerede er åbnet mulighed for, og som vil fortsætte i de kommende år.

Og lad mig så endelig påpege, at jo knappere ressourcer - personelmæssige som økonomiske - der tildeles os, desto stærkere vokser behovet for, dels at hver enkelt af os passer på det materiel, der betros os, dels at den enkelte søger at dække flere virkeområder, dels at vi udnytter arbejdstiden til en fuld indsats. Derved stiger ikke alene tjenestens effektivitet, men også søværnets omdømme i befolkningen som en god arbejdsplads.

Om året, som svandt, vil jeg til slut gerne fremhæve, at der i 1977 på mangfoldige områder og udover normal øvelsesvirksomhed er ydet en god indsats af flådens skibe og fly, støttet af vore institutioner i land, til gavn for rigets myndigheder og for samfundet i øvrigt - herunder flere tilfælde af hjælp til

nødstedte personer. Denne indsats har glædet mig, og jeg udtaler en varm påskønnelse derfor, idet jeg samtidig sender alle i søværnets tjeneste og deres familier mine bedste ønsker om et godt og lykkebringende nytår.

Thostrup

Året, der gik - Søværnet 1977

Igen i år bringer Søværns-Orientering en kavalkade over året, der gik. Nytårsnummeret er som tidligere trykt i et ekstra antal eksemplarer, der, så længe oplag haves, vil kunne udleveres til interesserede enkeltpersoner ved henvendelse til Søværnets NATO- og Kommandokassearkiv.

Januar

SMALL PLAY 1/77

Den første af årets øvelser, SMALL PLAY 1/77, blev i perioden 17.-21. januar afviklet i danske farvande med deltagelse af de fleste udrustede enheder.

Tildeling af Holmens Hæderstegn

Hæderstegnet for god tjeneste ved Sæetaten - eller Holmens Hæderstegn, som det tidligere blev benævnt og stadig kaldes blandt

OK JF BOK
Chefen for STANAVFORLANT og chefen for PEDER SKRAM ønsker hæderstegnsmodtagerne om bord til lykke

søværnets personel - blev 29. januar tildelt 145 civile og militære medarbejdere. Det var næsten dobbelt så mange som sidste år,

hvor der kun blev uddelt 76 hæderstegn.

Adgang til at modtage hæderstegnet har personer, der har forrettet tjeneste ved søværnet uafbrudt i 25 år efter det fyldte 20'ende år. Det kræves herudover, at den pågældende af sine foresatte er kendt som en brav mand eller kvinde, der ved tro-skab, duelighed, flid og i øvrigt god opførsel i tjenesten samt ved ulastelig vandel i sit private liv har gjort sig værdig til at bære et offentligt vidnesbyrd for god tjeneste.

STANAVFORLANT

Sammen med ubåden TUMLEREN deltog fregatten PEDER SKRAM i perioden 14.-30. januar 1977 i opvarmningen af en ny STANAVFOR-

LANT-gruppe. Træningen fandt sted i Portland og Plymouth-områderne med alle former for øvelser fra INDEX til taktiske øvelser med overfladestyrker, undervandsbåde og fly. Programmet afsluttedes med en større konvojøvelse i Biscayen. Det var første gang, at en dansk fregat deltog i en sådan øvelsesvirksomhed på den tid af året, og det viste sig at være særdeles gavnligt med henblik på at opretholde den operative standard også i vinterhalvåret. Det var samtidig søfolk, der vendte hjem først i februar efter det gennemgående dårlige vejr, træningen og øvelserne fandt sted i. Afskeden med STANAVFORLANT for denne gang var dog begunstiget af overordentligt flot vejr.

STANAVFORLANT

Februar

BESKYTTEREN redder 11 mand fra skotsk trawler

Inspektionsskibet BESKYTTEREN reddede den 19. februar den 11 mands store besætning fra den skotske trawler SCOTTISH PRINCESS, der var forlist på nordsiden af indsejlingen til Trangisvågfjorden på Færøerne. Det var på grund af brænding umuligt at bjerge besætningen fra søsiden, men det lykkedes at få bragt de skibbrudne i land ved hjælp af en redningsstolforbindelse, der under store vanskeligheder blev etableret fra land.

BESKYTTERENS besætning modtog megen anerkendelse for sit gode sømandskab og den velgennemførte redningsaktion.

Marts

WINTEX 77

I tidsrummet 1.-13. marts afvikledes NATO-øvelsen WINTEX 77, hvori næsten alle NATO-hovedkvarterer og ministerier i medlemslandene deltog.

SPRINGEREN skyder krigstorpedo

Den 24. marts kl. 1100 affyrede SPRINGEREN en krigstorpedo mod et malet kors på den norske ø Varaldsøy i Heisfjorden. Skydningen blev foretaget i periskopdybde med torpedoen indstillet til ligeløbsskud, 9 m dybde og distance 5000 m. Umiddelbart efter skud dykkede SPRINGEREN til sikker dybde, 70 m, og ved detonationen var afstanden ca. 3000 m. Herefter dykkede SPRINGEREN ud, og det blev observeret, at halvdelen af korset var sprængt bort.

April

DANEX 77

I perioden 21. marts til 22. april gennemførtes årets største nationale øvelse, DANEX 77, som blev ledet af Chefen for Sø-

værnets operative Kommando. Øvelsen fandt sted i danske farvande og erstattede forårets eskadre- og typetræning.

Søværnets Flyvetjeneste

Den 29. april blev Søværnets Flyvetjeneste oprettet som en selvstændig enhed under Søværnets operative Kommando.

Indtil da har Søværnets Flyvetjeneste siden sin oprettelse den 1. februar 1962 været underlagt Eskadrille 722 på Flyvestation Værløse. Samme år indkøbte søværnet 5 helikoptere af typen

Søværnets Flyvetjeneste bliver selvstændig enhed

Alouette III, der primært skulle operere fra inspektionsskibe af HVIDBJØRNEN-klassen, og i 1966 blev antallet af helikoptere forøget med 3.

Søværnets Flyvetjeneste har, siden den blev oprettet, fløjet ca. 28.000 timer med Alouetten, gennemført ca. 350 redningsaktioner og holdt helikopterne flyveklar i gennemsnitlig 85 % af tiden.

Legatet VOLUNTAS EST VIA

Ved en højtidelighed i Søofficers-Foreningens lokaler den 26. april overrakte kommandør J.C.Munck, som formand for legatbestyrelsen for legatet VOLUNTAS EST VIA, en legatportion på 1000 kr. til overkonstabel F.Milan Andreasen.

SJÆLLANDS motorbåd i funktion

Legatet, som civilingeniør H.V.Augsburg har indstiftet til minde om sin far, afdøde kommandør Augsburg, kan uddeles i gang årligt til en befalingsmand eller menig, som har udvist mod og beslutsomhed eller indgivet forslag, som kan forsøge søværnets kampkraft og lignende.

Overkonstablen, der var fører af minelæggeren SJÆLLANDS motorbåd, modtog legatet for sin udviste konduite og resolute optræden, idet han forhindrede, at en øvelsestorpedo blev taget om bord i et østtysk patruljefartøj af HAI-klassen.

STANAVFORCHAN

I tidsrummet 14.-30. april deltog 3. Ministrygerdivision, der bestod af OMØSUND og ULVSUND, i Standing Naval Force Channel (STANAVFORCHAN), der hovedsagelig opererer i Nordsøen og Den en-

gelske Kanal. I styrken indgik 7 minestrygere fra Holland, England, Vesttyskland, Belgien og Danmark.

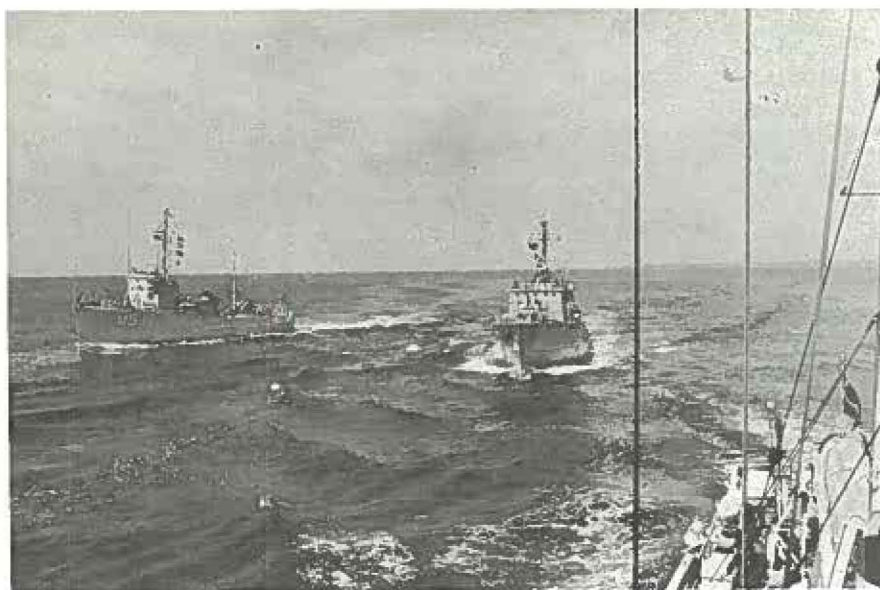
Maj

Medaljer for svendestykker

Under overværelse af Hendes Majestæt Dronningen uddelte Københavns Håndværkerforening tirsdag den 10. maj medaljer for særdeles veludførte svendestykker. Ved højtideligheden, der fandt sted på Københavns Rådhus, blev der uddelt 2 sølvmedaljer og 3 bronzemedaljer til svende, der er uddannede som skruestikarbejdere i søværnet.

BLUE HARRIER

NATO-øvelsen BLUE HARRIER blev i perioden 11.-25. maj afviklet i de indre danske farvande. I BLUE HARRIER, der er den år-

STANAVFORCHAN

ligt tilbagevendende minestrygningsøvelse, deltog tyske, norske og danske minestrygere sammen med STANAVFORCHAN.

BESKYTTEREN adopteret af Holsteinsborg

Inspektionsskibet BESKYTTEREN blev 27.-29. maj adopteret af Holsteinsborg.

Efter ankomsten 27. maj om aftenen var der reception i skibet, og lørdag formiddag kom borgmester Emilie Lennert om bord, hvor hun bød skibet og dets besætning velkommen til Holsteinsborg, og afslørede byens våbenskjold på helikopterdækket, hvor besætningen var opstillet til parade.

Efter gudstjeneste i land, hvor BESKYTTERENS besætning marcherede til og fra med fane fulgt af repræsentanter for forskellige foreninger også med faner, var kommunalbestyrelsen vært ved en frokost for BESKYTTERENS besætning. Lørdag aften var der middag for kommunalbestyrelsen i officersmessen på BESKYTTEREN, og søndag aften var kommunalbestyrelsen vært ved en middag.

Fra programmet kan herudover nævnes børneselskab om bord, brandslukningsdemonstration, busture i omegnen, fodbold- og volleyballkampe og offentligt besøg om bord.

2. pinsedag om morgenen afsejlede BESKYTTEREN efter en begivenhedsrig adoption, og der blev ved afsejlingen uden for programmet affyret en 3 skuds salut som tak til byen.

BRIGHT HORIZON

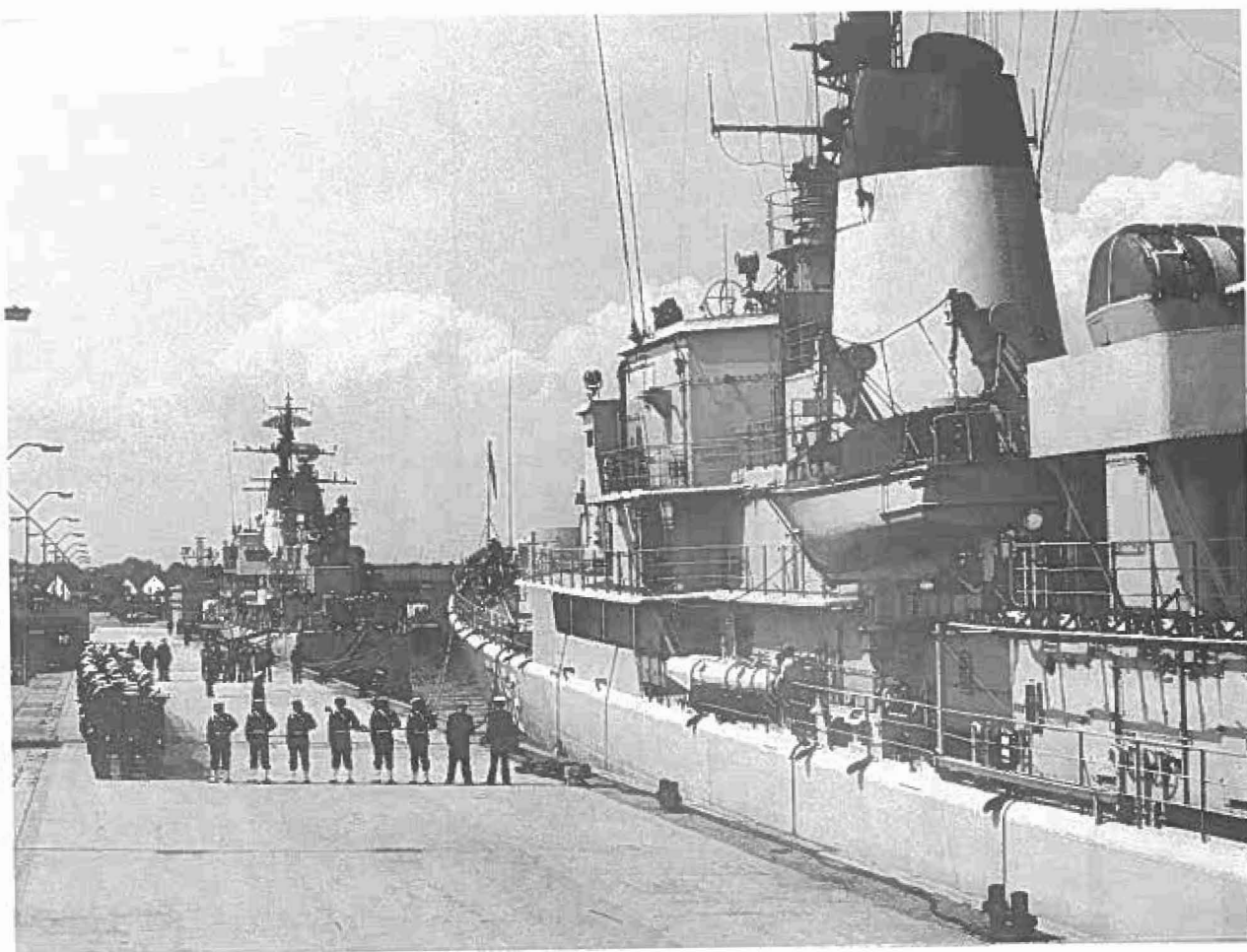
Den taktiske NATO-flådeøvelse BRIGHT HORIZON fandt sted fra 13.-26. maj i Nordsøen og Skagerak med deltagelse af HERLUF TROLLE, BELLONA, NARHVALEN og SPRINGEREN. Øvelsen havde til formål at træne destroyere, fregatter, undervandsbåde og fly i våbenanvendelse samt taktiske procedurer.

Juni

Kommandoskift fregatterne

PEDER SKRAM - HERLUF TROLLE

Torsdag den 9. juni 1977 fandt kommandoskift sted mellem fregatterne PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE på Flådestation Frederikshavn. I anledning af den usædvanlige begivenhed deltog Chefen for Søværnets operative Kommando med flere i højtideligheden, der var præget af såvel vemod som optimisme. Skiftet betød jo ophør af en epoke i søværnets historie, som har været præget af antallet af orlogsgaster, og overgang til en epoke, hvor teknologien i højere grad bliver den udførende kraft.

De 2 fregatter på Flådestation Frederikshavn

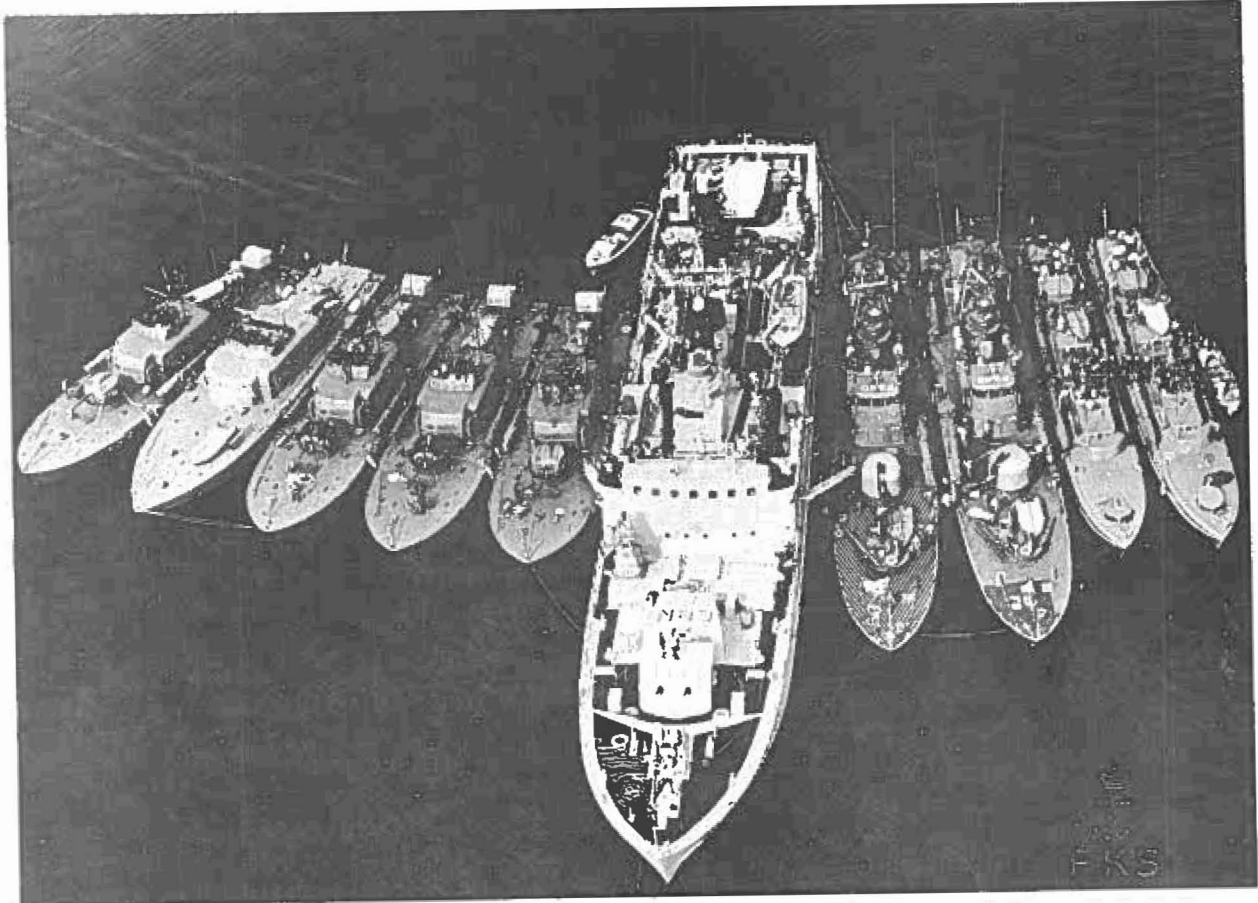
Måske bliver de krigsmæssige øvelser også mindre "spændende", når man nu ikke længere kan se, hvad man kæmper imod.

BELOS-øvelse

Det svenske undervandsbjærgningsfartøj BELOS, orlogskutteren LÆSØ og undervandsbåden TUMLEREN afholdt fra 10.-15. juni redningsøvelser i Århus Bugt. TUMLEREN dykkede under øvelsen ned og lagde sig på bunden på 50 m vand, hvorefter BELOS's udslusningsklokke, der kan indeholde 5-7 mand, ved hjælp af frømand blev fastgjort på udslusningslugen. TUMLERENS besætning blev derefter i hold "reddet" om bord i BELOS.

BOLD GAME

NATO-øvelsen BOLD GAME blev i år gennemført fra 12. maj til 7. juni med deltagelse af tyske, norske og danske torpedo-

Tre generationer torpedobåde på siden af SJÆLLAND

og missilbåde. Under øvelsen besøgte Aalborg, Lübeck, Christianssand og Bergen.

Juli

Slaget i Køge Bugt, 1677

1. juli fejredes 300-årsdagen for slaget i Køge Bugt. Højtideligheden indledtes med, at Søværnets Tamburkorps og et æreskompagni fra Marinekaserne København med fane marcherede fra den franske ambassade på Kongens Nytorv - Niels Juels tidligere residens - til Niels Juel-statuen på Holmens Kanal, hvor Chefen for Søværnet nedlagde en krans.

Detachmentet fortsatte derpå til Holmens Kirke for som skansevagt at modtage Hendes Majestæt Dronningen, der i kongeskibet DANNEBROGS chalup kom sejlene til kirken for at overvære

H.M.Dronningen stiger i land ved Holmens Kirke.

en mindegudstjeneste i dagens anledning. I forbindelse med højtideligheden i kirken talte Chefen for Søværnet fra kirkens prædikestol om Niels Juel og hans orlogsgaster.

Efter gudstjenesten nedlagde Hendes Majestæt en krans ved Niels Juels epitafium i kirkens kapelsal.

I anledning af 300-årsdagen udgav Søe-Lieutenant-Selskabet et mindeskrift, der beskriver søslagets strategi og taktik samt de 2 flåder. Såvel Jydsk Selskab for Historie som Marinehistorisk Selskab har ligeledes udgivet bøger om Niels Juel.

Forsvarschefen på VÆDDEREN

Som det første af søværnets større enheder fik inspektions-skibet VÆDDEREN den 6. juli besøg af forsvarschefen, general K. Jørgensen. Forsvarschefen var på et orienteringsbesøg på Færøerne, hvori der var indlagt en orientering om inspektionsskibenes virke. Generalen blev modtaget om bord med faldrebshonør, skansevagt og parade. Derefter hejstes forsvarschefens kommandotegn, og det var første gang efter sin tiltræden som forsvarschef, at general Jørgensen førte dette kommandotegn i et af Flådens skibe.

Forsvarschefen blev under opholdet om bord orienteret om inspektionsskibenes opgaver, ligesom der blev etableret trawler-rulle med inspektionsskutteren MAAGEN som "ulovligt fiskende trawler".

August

Nye helikoptere til søværnet

Den 30. august blev der tegnet kontrakt med firmaet Westland i England om leverance af 7 helikoptere af typen LYNX til

LYNX-helikopter på besøg på BESKYTTEREN

det danske søværn. Hele anskaffelsen beløber sig til ca. 140 millioner kroner og omfatter foruden helikopterne reservedele og forskelligt elektronisk udstyr.

De 2 første LYNX vil blive leveret umiddelbart efter årsskiftet 1979/80, hvorefter de resterende vil blive leveret med 1 LYNX pr. måned.

De 7 nye helikoptere skal anvendes om bord i inspektions-skibene på Grønland og Færøerne for at effektivisere fiskeriinspektionen inden for de nye 200 sømils fiskerigrænser.

50 år i søværnet

Overværkmester A.Siesby Jensen ved Søværnets Materielkommandos televærksteder har været ansat i søværnet i 50 år.

Siesby Jensen har lært ved Orlogsværftets EL-afdeling og blev i 1939 overflyttet til Søminevæsenets Radiosektion. Han blev ansat som værkfører i 1939 og som overværkmester i 1951 - først ved radiosektionen, senere ved televærkstederne som daglig leder af alle afdelinger.

Torpedoskydekurrencer 1977

Også i 1977 afholdt såvel Torpedobådseskadren som Undervandsbådseskadren konkurrenceskydning med torpedoer. Den vindende undervandsbåd blev i år SPÆKHUGGEREN, der samtidigt kvalificerede sig til at modtage den af Chefen for Søværnet udsatte præmie. Torpedobådenes tilsvarende konkurrence blev vundet af SØ-BJØRNEN, der dog ikke opfyldte de gældende krav for at kunne modtage præmie.

September

BOTANY BAY 77

NATO-flådeøvelsen BOTANY BAY 77 blev afholdt i perioden 7.-21. september i Kattegat, Skagerak, Østersøen og bælterne. Øvelsen havde til formål at træne samarbejdet mellem danske og tyske flådestyrker samt at afprøve de respektive landes krigsplaner. BOTANY BAY blev afviklet i tilknytning til hærøvelsen ARROW EXPRESS, hvorunder der blev udført såvel sø- som luftland-sætninger på det sydøstlige Sjælland.

I forbindelse med BOTANY BAY 77 blev der gennemført en mønstring af mobiliseringspersonel til NEPTUN, RAN, ALSSUND, ULV-SUND, VILSUND og Langelandsfortet. Efter en kort genopfriskningsuddannelse af det genindkaldte personel indgik bevogtningsfartøjerne, minestrygerne og fortet i øvelsen.

SJÆLLANDs bjærgning af vesttysk sejlskib

Minelæggeren SJÆLLAND bjærgede den 12. september det vesttyske sejlskib AMPHITRITE, der med en besætning på 26 mand drev ind mod Kullen ude af stand til at manøvrere. AMPHITRITE havde fået en trosse i den ene skrue i det hårde vejr og kunne kun bruge den anden for langsomme omdrejninger.

AMPHITRITE under bjærgningen

SJÆLLAND var det eneste skib i nærheden, der kunne hjælpe havaristen, idet bl.a. 2 slæbebåde fra Helsingør var vendt om på grund af vejret. Efter mange forgæves forsøg lykkedes det at få SJÆLLANDs flydetrosse fastgjort i AMPHITRITE, som derefter blev slæbt til Helsingør red.

DANNEBROG's togt

Efter klargøring ved Orlogsværftet og efter gennemført mobiliseringsuddannelse i Bevogtning- og Nærforsvar af den værnepligtige menige besætning har kongeskibet DANNEBROG været under kommando fra 25. april til 23. september.

Togtet i 1977 har haft et traditionelt forløb med besøjlinger for den kongelige familie i danske farvande, hvor der har væ-

ret anløb af Rønne, Odense, Vejle, Nakskov, Fåborg, Nykøbing Falster, Århus og Helsingør.

Dagligt liv på DANNEBROG

Udenlandstogtet gik til de norske fjorde, hvor der blev gennemført et 14 dages togt med intensiv besejling fra Kopparvik i syd til Trondheim i nord.

Kongeskibet DANNEBROG har under sommertogtet 1977 forsøgsvis gennemført sejladsprogrammet med en noget reduceret besætning.

Piger til søs

Den 16. september var der i flere biografer landet over premiere på filmen "Piger til søs".

Filmen er produceret af filmselskabet Merry Film som en fortsættelse af serien "Piger i trøjen", blot er de tre soldaterpiger denne gang kommet ud at sejle.

Optagelserne foregik i maj og juni, for en stor dels vedkommende om bord i minelæggeren FALSTER, der er "hovedpersonen" i filmen. FALSTER og dens besætning var derfor travlt engageret i denne periode, fordi skibet foruden at være "skuespiller" også skulle deltage i øvelser og afvikle sommerferie.

Udover FALSTER deltog imidlertid også mange myndigheder og lokaliteter på Holmen, samt MOBA, Søværnets Flyvetjeneste, enheder fra eskadrerne og transportfartøjet SLEIPNER såvel som aktører og teknisk eller faglig assistance.

Skuespillere m.fl. på FALSTER

Som tak for hjælpen til filmen inviterede direktør Henrik Sandberg, Merry Film, ca. 600 af søværnets personel til forpremiere på filmen den 15. september i Saga Bio.

Kommunikationskonkurrence 1977

I dagene 28.-30. september afvikledes den årlige kommunikationskonkurrence. Der deltog 76 operatører i 23 hold, hvilket var den største deltagelse i mange år. Herudover havde tjenestestederne stillet 26 befalingsmænd til rådighed som assistance ved afviklingen. Førstepremien gik til et hold fra Torpedobådseskadren, andenpremien til minelæggeren FALSTER og trediepremien til minelæggeren LANGELAND. Konkurrencen blev vundet på et pointtal, der var 10 point højere end i 1976 (91 henholdsvis 81).

Oktober

Nyt stabskursus

Ved Forsvarsakademiet oprettedes 17. oktober det første Stabskursus II med deltagelse af 8 officerer af A-linien fra søværnet. Kursus er værnsmæssig og har en varighed af 8 måneder. Formålet med kursus er at videreuddanne officerer af A-linien, der har gennemgået Stabskursus I, til at bestride stillinger i højere nationale og internationale stabe. Kursus omfatter bl.a. områderne statskundskab, strategi, operationer, management, teknik og forvaltning. Kursus afløser Stabskursus for Søværnet.

November

YELLOW BIRD

I forbindelse med STANAVFORLANTs besøg i København afvikledes øvelsen YELLOW BIRD i tidsrummet 7.-16. november i Nordsøen, Skagerak og Kattegat med deltagelse af størstedelen af de udrustede skibe. Øvelsen havde bl.a. til formål at træne STANAVFORLANT i at operere i kystfarvande, hvor der kunne forventes angreb fra kystundervandsbåde, mindre missilbærende enheder og kampfly.

Ny inspektionskutter

Søværnets Materielkommando skrev den 10. november kontrakt med Svendborg Skibsværft om bygning af en ny inspektionskutter til grønlandske og færøske farvande. Kutteren vil blive en videreudvikling af AGDLEK-klassen, som værftet også har bygget, og som tilgik søværnet i 1974. Nybygningen, der skal afløse TEISTEN, forventes at tilgå søværnet i 1979.

US BALTIC OPS

Undervandsbådene SPRINGEREN og SPÆKHUGGEREN deltog fra 12.-15. november i en mindre taktisk øvelse, US BALTIC OPS, der fandt sted i Skagerak, sammen med 4 amerikanske destroyere.

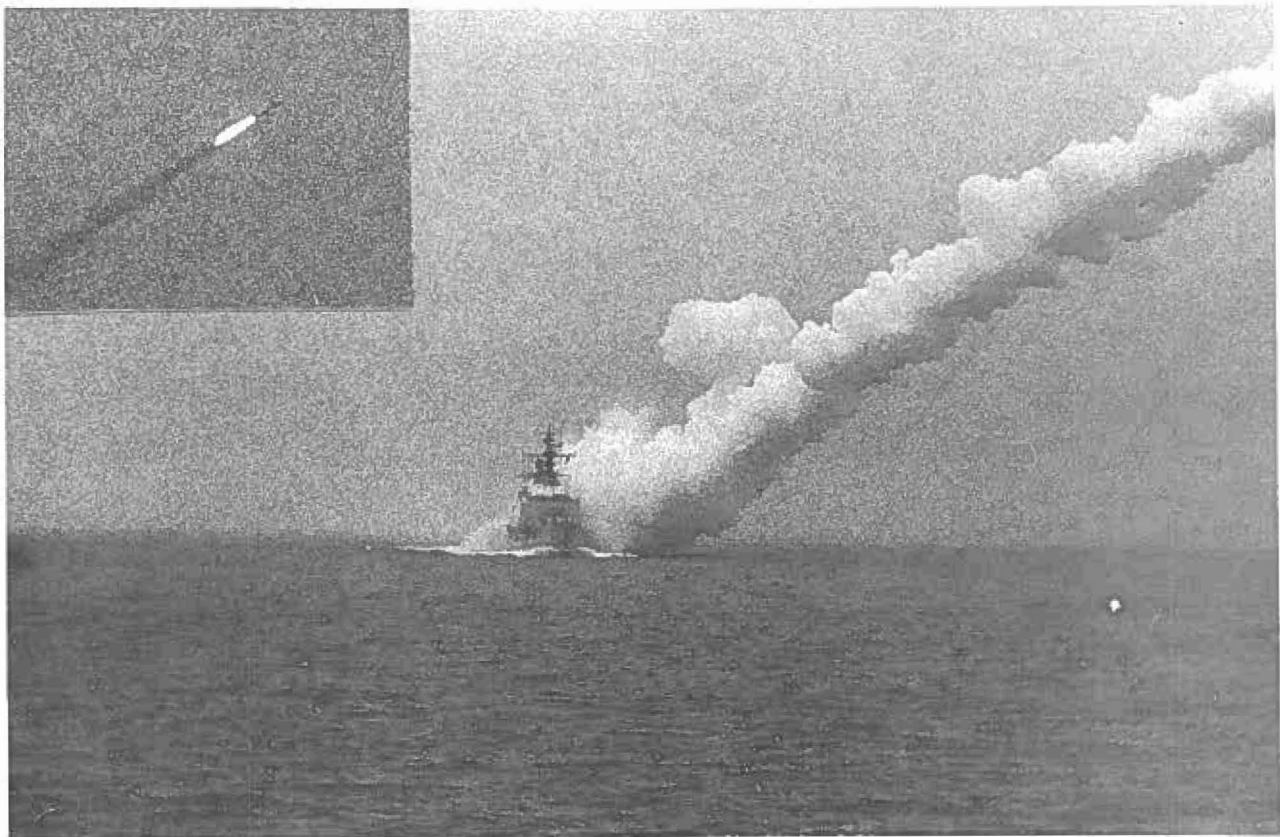
December

SMALL PLAY 2/77

Årets øvelsesaktivitet blev i tidsrummet 5.-9. december afsluttet med den nationale øvelse SMALL PLAY 2/77, der omfattede våbentræning samt øvelser af proceduremæssig og taktisk art, i de indre danske farvande.

Første missilaffyring fra søværnets enheder

Den 2. december affyrede fregatten HERLUF TROLLE, som det første af Flådens skibe, et missil af typen HARPOON.

HERLUF TROLLE affyrer HARPOON-missilet

HARPOON-systemerne, der leveres af det amerikanske firma Mc Donnell Company, er under installation i torpedobåde af WILLEMOES-klassen og fregatten HERLUF TROLLE.

Den afsluttende prøve for søværnets først installerede HARPOON-system omfattede affyring af et såkaldt BTV-missil. Forkortelsen BTV står for Blast Test Vehicle. Det er et prøve-missil, hvis påvirkninger på den skydende platform i alle henseender svarer til det operative missils.

Skoledelingen 1977

Skoledelingen, der i sin velmagtsperiode i 1977 bestod af minelæggeren MØEN, korvetten TRITON, minestrygerne ULVSUND og VILSUND samt øvelsesfartøjerne SVANEN og THYRA, har i årets løb haft 445 elever til uddannelse.

Skoledelingen har i år besøgt Oslo, Malmø, Lübeck, Lenin-grad og Gent. Derudover deltog minelæggeren MØEN i flåderevyen 28. juni ved Spithead i anledning af Dronning Elisabeth II's 25 års regeringsjubilæum samt i Nordisk Kadetidrætsstævne i Uleåborg.

Jubilæum udover det sædvanlige

Slædepatruljen SIRIUS ældste kutter IMAQA kan til sommer fejre såvel 25 års fødselsdag som jubilæum efter det samme antal års tjeneste i patruljen.

Dette er lidt af en præstation, de barske arbejdsvilkår taget i betragtning.

Der er ikke ført regnskab over de antal gange, IMAQA og patruljens øvrige kuttere har været skruet op af isen eller har måttet søge, ikke "til" land, men "på" land, grundet den arktiske naturs overmagt.

SIRIUS fartøjer er ikke isjnefaldende, hvad størrelse angår, men det at være lille har sine fordele i Østgrønlands isfyldte og stormfulde fjorde. Under sådanne forhold er det nødvendigt med en størrelse, der svarer til mængden af frit vand imellem isflagerne, og en vægt, der tillader ophaling på åben strand uden tekniske hjælpemidler. Kutternes egnethed og tilstand illu-

Kutteren IMAQA i funktion

streres ved, at IMAQA kun har været hjemsendt til Danmark for reparation to gange.

Ny personel- og uddannelsesstruktur

En styringsgruppe under Forsvarsministeriet har siden foråret 1973 beskæftiget sig med problemerne om en nyordning af forsvarets personel- og uddannelsesstruktur. Arbejdet er foregået i to arbejdsgrupper, hvoraf den ene, Arbejdsgruppen vedrørende Tjenesteområder, har foretaget en gennemgang af den principielle opdeling af militære og civile tjenestefunktioner i forsvaret, medens den anden, Arbejdsgruppen vedrørende Uddannelse, har beskæftiget sig med den fremtidige uddannelsesstruktur.

Der arbejdes med 4 funktionsniveauer, benævnt A-, B-, C- og D-niveau, svarende til menige, sergentgruppen, officerer og chefer. Det foreslås, at den hidtidige opdeling af officersper-

sonellet på linierne A, B og R afvikles, men at gradssystemet bibeholdes. Endvidere foreslås andre ansættelsesformer end tjenstemandsansættelse anvendt i videre udstrækning.

Man er længst fremme med behandlingen af funktionsområder i søværnet, men det kan endnu ikke overses, hvornår arbejdet som helhed kan forventes afsluttet.

Nye skibe til søværnet

Søværnet har i 1977 fået navngivet følgende skibe:

- 2. februar: Torpedobåden KRIEGER af viceadmiral A.Helms
- 2. juni: Torpedobåden NORBY af kontreadmiral O. Brinck-Lund
- 11. august: Torpedobåden RODSTEEN af borgmester Villy Christensen, Frederikshavn
- 9. september: Minelæggeren LINDORMEN af Hendes Kongelige Højhed Arveprinsesse Caroline Mathilde
- 17. oktober: Torpedobåden SEHESTED af departementchef P.Verner Christiansen
- 16. december: Minelæggeren LOSSEN af Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Benedikte.

Flådebesøg i 1977

Ved årets udgang opgjorde Flådestation København antallet af flådebesøg i flådestationens forsyningsområde til 34, fordelt på 105 skibe og 14.067 mænd og kvinder (US Coast Guard havde kvindelige kadetter om bord).

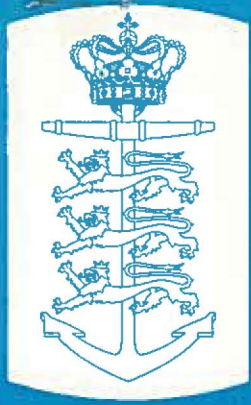
Flådebesøgene startede allerede i februar og sluttede midt i november, hvoraf man kan se, at nogen egentlig sæson for flådebesøg er der ikke tale om.

Hvis nogen af flådebesøgene skal fremhæves, bør det nok nævnes, at en britisk minestryger besøgte Frederiksværk i august. Det var første gang, et udenlandsk orlogsfartøj besøgte byen, og takket være byens positive indstilling blev besøget meget festligt og en stor succes.

I november sluttede besøgene i København med, at følgende enheder lå på Langelinie samtidigt:

Kommandoskibet USS MOUNT WHITNEY
Hangarskibet HMS HERMES og
STANAVFORLANT.

Samtidig lå der på Holmen, da der ikke var plads på Langelinie, en tysk tender og 6 tyske torpedobåde.

SØVÆRNS- ORIENTERING

Den vesttyske minestryger FULDA

Vanskelig eftersøgning af nedstyrtet fly

Tirsdag den 25. oktober 1977 om aftenen modtog Søværnets operative Kommando meddelelse fra Flyvevåbnet, at der savnedes et 2-sædet DRAKEN-fly, og at det måtte frygtes, at det var styrtet ned øst for Bøtø på Falster.

Dette blev indledningen til en af de mest langvarige eftersøgninger inden for Søværnets operative Kommandos område. Eftersøgningen startede som en flyveredningsudrykning, hvori deltog en helikopter, bevogtningsfartøjet HAVFRUEN, orlogskutteren BARSØ

samt toldkrydseren HØGEN. Det lykkedes ved denne eftersøgning desværre ikke at finde nogen af piloterne i live, og fra den følgende morgen skiftede eftersøgningen karakter, idet formålet herefter var at lokalisere flyvraget med henblik på at søge dette bjærget for at kunne fastslå årsagen til ulykken.

I løbet af den 26.-27. oktober afløstes HAVFRUEN og BARSØ af orlogskutteren LÆSØ med personel fra Søværnets Frømandskorps, og fra 1. november indsattes ministrygeren AARØSUND, som med sin sonar sammen med en håndbåret sidescan sonar fra Sonarskolen skulle assistere dykkerne med at finde kontakter på havbunden rundt om det formodede nedstyrtningssted. Det viste sig meget snart, at dette område var meget vanskeligt at eftersøge med sonar, idet det var oversået med store sten og muslingebanker. Den 7. november bad Forsvarskommandoen derfor Forsvarsministeriet om at anmode de tyske myndigheder om at stille en ministryger af LINDAU-klassen med det mest moderne sonarudstyr til rådighed. Denne anmodning fik en uhyre velvillig behandling, og fra den 19. november til den 25. november var ministrygeren FULDA stillet til rådighed. Den afløstes den 29. november af ministrygeren FLENSBURG. Det lykkedes FULDA og Søværnets Frømandskorps den 24.-25. november at finde et flyvrag i eftersøgningsområdet, men det var resterne af et tysk jagerfly fra den 2. Verdenskrig. Den 7. december besluttede Forsvarskommandoen efter indstilling fra Søværnets operative Kommando at udsætte opgaven med at finde flyvraget, indtil bedre belyningsforhold indtræder hen på foråret.

Af de danske enheder deltog AARØSUND indtil 23. november, hvorefter den lokale ledelse overgik til Langelands Marinedistrikt og Marinestation Gedser. Kutterne udskiftedes således, at både LÆSØ, THURØ, SAMSØ og VEJRØ har deltaget i operationen. Søværnets Frømandskorps' dykkere har gjort en stor indsats og brugte 193 manddage på dykninger i det vanskelige område.

FLENSBURG havde i øvrigt den 5. december besøg af Santa Claus. Han kom i helikopter i stedet for kane med gaver hjemmefra og fra Flyvevåbnet.

(FST)

Bevogtningsfartøjerne sejlede 50.000 sømil

Ved begyndelsen af 1977 bestod 5. Fregatdivision af 4 fuldt bemandede enheder og 1 enhed med nøglebemanning. Kort inde i året

blev yderligere 1 enhed optaget i divisionen som nøgleenhed. Frem til december kunne divisionen således disponere over i alt 6 materielmæssigt velholdte enheder. Imidlertid betød søværnets personelmæssige trængsler, at den ene af de to nøgleenheder atter måtte afleveres til Flådestation Korsør for afrigning.

I løbet af 1977 er en ny tørn blevet endelig indarbejdet, hvorved personalet har fået stærkt forbedrede muligheder for personlig planlægning af den opsparede frihed. Efter den nye tørn forretter de enkelte enheder distriktstjeneste på 1 times varsel i en sammenhængende periode på 14 dage. Når denne tjeneste er afsluttet, forlægger enheden til sin stationeringshavn, afleverer nøgler og nødvendige journaler til divisionens vagtsbåd og sender hele sin besætning hjem til afvikling af en uges frihed. Efter denne uges forløb møder besætningen og holder vagt for den næste LEAVEX-enhed, samtidig med at næste distriktstjeneste forberedes. Den følgende mandag kan en ny 14 dages periode så påbegyndes. Overholdelse af tønnen har været betragtet som "en hellig ko" og har med få mindre afvigelser kunnet gennemføres. Paradoksalt nok har divisionens enheder med omkring 180-190 sejldage om året hver især kunnet forudsige og afvikle ca. 15 ugers frihed i løbet af 1977.

I det forgangne år har divisionens fire fuldt bemandede enheder sammenlagt udsejlet 50.000 sømil under udøvelse af farvandsovervågning, investigeringsopgaver, bjærgnings- og redningsoperationer, eftersøgninger, fiskeriinspektion, personeltransport, øvelsesdeltagelse m.m. Herudover har divisionen været rammen om 2 lærerige mønstringsøvelser, idet de 2 nøgleenheder modtog mobiliseringsbesætninger og gennemførte repetitionsuddannelse, der bragte enhederne frem til en operativ status, der muliggjorde deltagelse i øvelse BOTANY BAY.

Skal en særlig ting fremhæves fra det forløbne år, siger divisionen, må det være Søværnets Materielkommandos smidige samarbejdsvilje og besætningernes ihærdige arbejdsindsats, der tilsammen har gjort det muligt at holde divisionens alderstegne materiel kørende.

(FGD-5)

Søværnets Samarbejdsudvalg

Den 20. december afholdtes det 5. møde i Søværnets Samarbejdsudvalg i 1977.

Fra drøftelserne på mødet kan nævnes, at samarbejdsudvalget blev orienteret om personelproblemer vedrørende mekanikergruppen. I forbindelse med orienteringen blev det oplyst, at Centralforeningen af Stampersonel deltager i drøftelser i Forsvarskommandoen af, hvilke stillinger mekanikergruppen kan besætte i de sejlene enheder - foreløbig er man nået frem til 244 stillinger.

Kontaktudvalget til Søværnets Samarbejdsudvalg fremlagde et forslag til en ny samarbejdsstruktur i søværnet, hvoraf det fremgår, at personelrepræsentanterne ønsker en samarbejdsordning i søværnet, der i højere grad afspejler kommandostrukturen i forsvaret. Forslaget blev modtaget med interesse, og der var enighed om, at et underudvalg skulle arbejde videre med forslaget. Resultatet af underudvalgets arbejde vil blive behandlet på et planlagt seminar i marts på Forsvarets Kursusinstitution i Lynæs.

(MST)

Norsk kystvagt ønsker 2 milliarder

Nyt materiel til den nye norske kystvagt vil kræve investeringer på 2 milliarder norske kroner. Marinens forslag omfatter 7 nye helikopterførende kystvagtfartøjer, 8 middelstore helikoptere og 3 overvågningsfly. De årlige driftsudgifter vil efterhånden nå op på 150 mio.kr. Fuld personelstyrke bliver ca. 700 mand.

Det sagde chefen for den norske flåde, kontreadmiral Charles O.Herlofson, på et foredrag i Trondheim. Han tilføjede, at skulle han føje et personligt ønske til, måtte det være et 8. fartøj, et specialskib med tilknyttet undervandsbåd for inspektion under havoverfladen.

Den nye kystvagt blev etableret den 1. april 1977, og dens materielle målsætning forudsættes dækket inden udgangen af 1981. Indførelsen af 200-sømilsgrensen har øget det geografiske område for fiskeriinspektionen fra 60.000 til ca. 1 mio. km², og faktum er, at kystvagten indtil nu har haft hænderne så fulde med at over-

våge fiskeriaktiviteten i dette store område, at man ikke har haft kapacitet til at løse de andre opgaver. Hidtil har vi ikke opbragt trawlere, men uddelt mundtlige eller skriftlige advarsler, men nu skærper vi kursen, sagde admiralen.

Admiral Herlofson

Kystvagtinspektøren, kommandør Nils A. Tiltnes, redegjorde for kravene til de nye fartøjer. Topfart i roligt hav er sat til 23 knob, og de skal kunne være ude i 4 uger på kontinuerlig patrulje. Radarsystemet er meget avanceret, og informationerne må være så nøjagtige, at de også kan udnyttes til ildledning. Fartøjerne udrustes med en helautomatisk kanon af "Dual-purpose"-typen og 4 luftværnskanoner. De skal kunne medføre miner og torpedoer. Den ordinære besætning anslås til 46 mand, alle underbragt i enmands-lukafer. Ved beredskab kan besætningen øges til 80 ved en let ændring af lukaferne til 2 personer. Skibene skal desuden have

oliebekæmpelses-udstyr, bl.a. opsugningsudstyr med kran.

Der er i år bevilget 50 mio.kr. til projektering og givet en bestillingsfuldmagt på 1 mia.kr. Bergens Mekaniske Verksteder i samarbejde med Vickers Shipbuilding er valgt som hovedkonsulent for det totale projekt. Det er pålagt dem i størst mulig udstrækning at bruge norske leverandører. Det endelige tilbud fra værftet skal foreligge i januar, og den første båd leveres i 1979, den sidste 2 år senere.

Marinestaben har i øvrigt udarbejdet arbejdsprogram for kystvagten. Det ser i hovedtræk sådan ud:

Generel overvågning af Norges økonomiske zone og Kontinentalsokkel samt fiskeværnszonen ved Svalbard, der blev oprettet i juni.

Opsyn med fiskerigrænserne, trawlfri zoner, hjælpetjeneste for norske fiskere og lakseopsyn uden for grundlinierne.

Inspektion af udenlandske fiskefartøjer i internationalt farvand i forbindelse med Norges medlemskab i Den internationale kommission for fiskeri i det nordøstlige Atlanterhav (NEAFC).

Detailkontrol med hensyn til fiskekvoter og redskaber, antal og type af fremmede fartøjer, som fisker tidsbegrænset i norsk zone, samt overholdelse af reguleringsbestemmelser m.v.

Overvågning og rapportering af mulige lækager på norske olieledninger på havet.

Kontrol af fartøjer, som driver videnskabelige undersøgelser på den norske Kontinentalsokkel.

Kontrol med mulige trafiksepareringsordninger.

Bistand til syge og skadede ved, at fartøjerne udformes og udstyres med henblik på sådanne opgaver.

Bistand til begrænsede forskningsopgaver.

Transport af udstyr til bekæmpelse af forurening m.v. på Kontinentalsokkelen.

Deltagelse i redningsaktioner i det størst mulige samarbejde med søredningstjenesten.

Bistand ved kontrol med overholdelse af sikkerhedsbestemmelser på Kontinentalsokkelen.

Bistand ved brandslukning i installationer på Kontinentalsokkelen.

Bistand til andre statslige myndigheder i forbindelse med behov for fartøjer, fly og helikoptere til opgaver i tilknytning til virksomhed i Norges økonomiske zone.

Bistand til toldvæsenet.

Indsats mod sabotage og terrorhandlinger samt anden bistand til politiet i forbindelse med installationer på Kontinentalsokkelen.

Anvendelse af specialafdeling af marine- og faldskærmsjægere, når denne er afgivet til tjeneste under kystvagten.

En model af det nye kystvagtfartøj er gennemprøvet med gode resultater i skibsmodeltanken i Trondheim. Manøvreringsforsøg skal fortsætte med hjælp af danske teknikere i Danmark. "Is-versionen" af fartøjet under udvikling ved Horten-værft er snart klar til modelforsøg.

(MST)

Nytårshilsener

Forsvarschefen har nytårsdag på Amalienborg over for Hendes Majestæt Dronningen udtrykt forswarets bedste ønsker om et godt nytår for hele den kongelige familie. Dronningen udtalte sin fulde

tillid til, at forsvaret også i det nye år vil yde en helhjertet indsats til gavn for vort land, takkede personellet for godt arbejde i det forløbne år og udtrykte ønsket om et godt nytår for forsvaret.

(MST)

Indland kort

Omkring 1. december var der ud over grønlandske, danske og færøske fiskefartøjer følgende nationer repræsenteret i fiskeriet ved Grønland: Norge, Frankrig, Vesttyskland, DDR og Sovjetunionen. Inspektionskutteren AGPA har tildelt to spanske trawlere en advarsel, hvorefter de straks forlod grønlandsk farvand.

Den norske Forsvarets Højskole besøger Danmark i dagene 30. januar - 1. februar. De skal bl.a. på rundvisning på Holmen, hvor de orienteres om søværnets aktuelle problemer. Der er også besøg i Forsvarskommandoen, hvor der redegøres for det danske forsvars opgaver.

Holmens sogns menighedsråd har valgt ny formand. Det blev kommandørkaptajn P.Wessel-Tolvig, som afløser orlogskaptajn H. Dijohn.

Landshøvdingen over Grønland har holdt orienteringsmøde med cheferne for forsvarsområderne i Thule og Søndre Strømfjord. Også chefen for Grønlands Kommando deltog i møderne, hvorunder der også var lejlighed til at besøge Grønlandsfly, Grønlandske Handel, Godthåb Fiskeindustri og den nyindviede skole for erhvervsfaglig grunduddannelse.

Forsvarschefen aflægger i perioden 9.-19. januar officielt besøg i USA. Han ledsages af sin hustru, samt af kontreadmiral I.B.Rodholm og adjudanten, major H.K.Ditlev Jensen.

Udland kort

I disse dage åbnes det nye cafeteria "Militærrestaurant af Trolle" ved Karlskronas örlogsskolor. Den bryder totalt med hidtil kendte former for cafeteria-virksomhed i svensk forsvar som

foreslået af en arbejdsgruppe, hvis formål det var at standse personel-udgifterne, som truede med at sprænge alle rammer. Automatisering er nøgleord - men 300 medhjælpere og 30 arbejdsledere bliver arbejdsløse!

Den amerikanske flåde har indført flyveforbud for alle sine 400 helikoptere af typen Boeing CH-46 Sea Knight, da der på to af dem er konstateret sprækker i rotor-akslerne. Efter 6 havarier på 3 måneder er også flyvevåbnet gået i gang med at lede efter sprækker i 1.168 motorer i angrebsflyene af typen F-111. Kontrollen koster over 10 mio.kr.

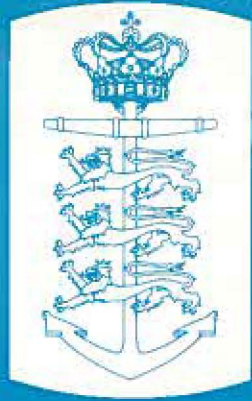
Det vesttyske Lürssen-værft har afleveret den første af 4 missil patruljebåde til Tyrkiet. De næste 3 skal bygges i Istanbul. Data: 436 t, 58,1 x 7,6 x 2,7 m, max.-fart 38 knob, aktionsradius med 35 knob ca. 700 sømil. Tyrkerne havde oprindeligt bestemt sig for franske EXOCET-missiler, men har nu bestilt amerikanske HARPOON-missiler.

Polen har leveret to landgangsfartøjer til Irak. Det er en modificeret version af den sovjetiske POLNOCNY-klasse, hvor den vigtigste ændring er en betydelig større platform for helikoptere, en ændring, som skyldes et ønske fra den irakske flåde.

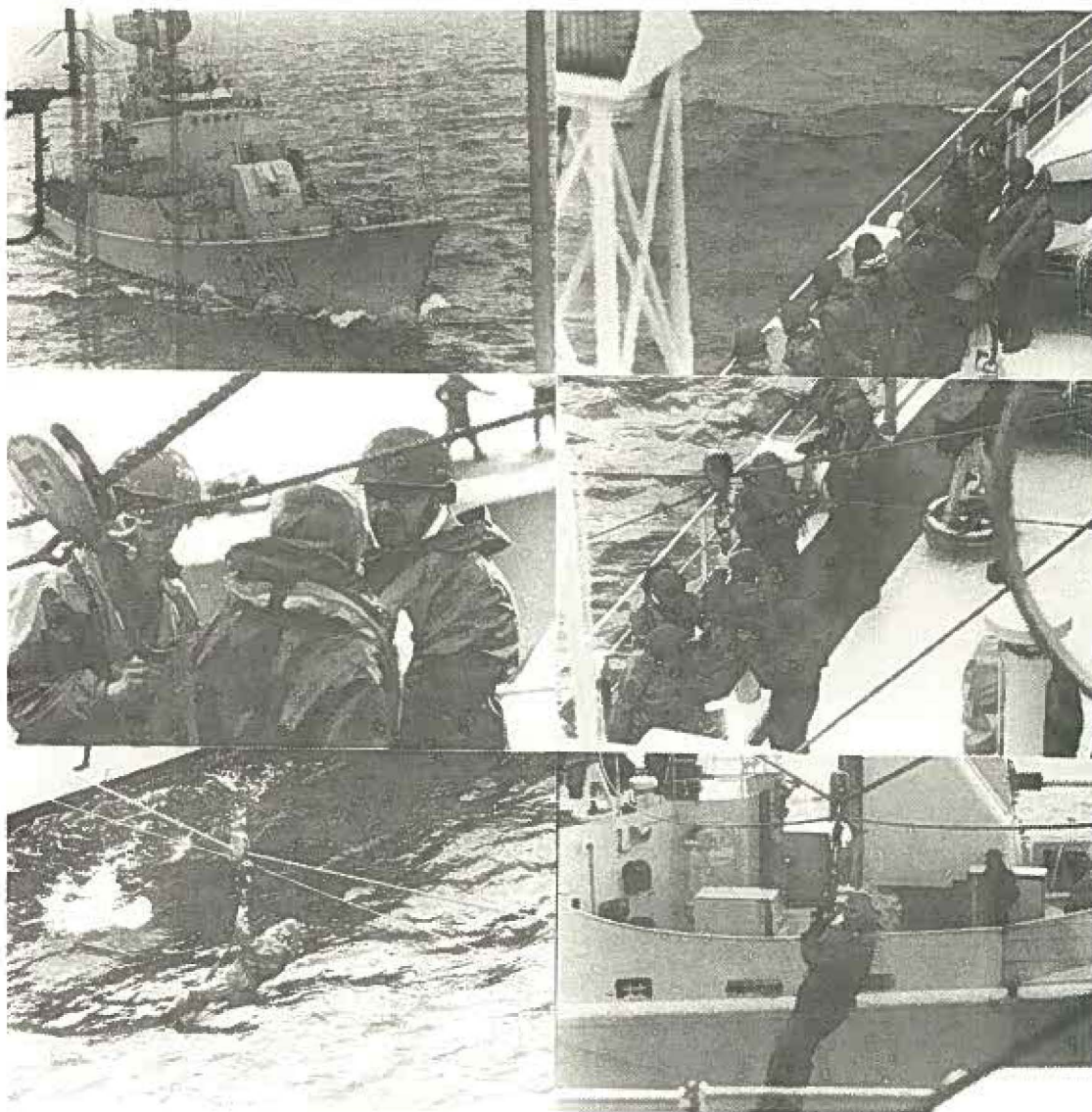
Den svenske minelægger ÄLVSNABBEN nåede på sit 22. langtogt i julen til Brasilien og senere til Vestindien. Skibets cykelklub, som har lovet på træningscykler at køre lige så langt, som man sejler, holder stand endnu. Besætningen er på 260 mand med kommandørkaptajn Bertil Daggfelt som chef.

Det amerikanske forsvarsbudget for i år steg 9,3 mia. dollars til rekordhøjden 126 mia. dollars, men flåden blev Sorteper, for præsidenten stoppede det planlagte dyre nybygningsprogram. Inflationen har udhulet budgettet, som dog stadig medfører en reel tilvækst på ca. 2 %.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Replenishment at Sea.

Reservelægen skifter skib

Overførsel af personel mellem skibe under gang er efterhånden indgået som standardøvelse i skoledelingen, ligesom andre enheder i flåden ofte holder lignende

øvelser. Skoleskibet MØEN har fornylig gennemført en sådan øvelse i samarbejde med korvetten TRITON. Billedserienforandisse linjer viser reserve-lægen, som man fandt velegnet til at være øvelsens midtpunkt.

Fremgangsmåden ved RAS - Replenishment at Sea, light jack stay - er NATO-standard, så danske enheder kan gennemføre proceduren med enheder fra andre NATO-lande. Det er indlysende, at det er absolut nødvendigt, at skibene under overførslen holder konstant indbyrdes afstand. Dette sker ved, at der mellem skibenes stævn er udspændt en line med afstandsflagmærker. Tampen af denne line er fastgjort i den ene stævn, mens der i det andet skibs stævn slækkes line med afstandsflagene eller hales hjem alt efter, hvor nøjagtigt kurserne, og dermed afstanden, holdes. Det er alene "det modtagende skib", der foretager de fornødne korrektioner af kurs og fart.

(MØEN)

Et udsnit af deltagerne.

Jubilæum i Korsør

Hjemmeværnsdistrikt 2 holdt den 9. januar i anledning af 25 års jubilæum en reception på flådestation Korsør med efterfølgende frokost for en række repræsentanter for såvel forsvaret som civile myndigheder og organisationer med tilknytning til hjemmeværnet.

Der blev overrakt et væld af gaver, og der blev holdt en lang række lykønskningstaler, bl. a. af borgmester Huitfeldt Larsen, chefen for flådestationen, kommandør V. P. Heise, chefen for hjemmeværnsregion 8, oberst M. K. Bøgebjerg Hansen, chefen for Region 5, oberst I. Anker Olsen, chefen for Sjællandske Livregiment, oberst Grønner, fungerende inspektør i Kvindeligt Marinekorps, orlogskaptajn Gurli Vidø m. fl.

Det blev en udmærket dag, og deltagerne var taknemmelige for flådestationens arrangement.

(FLS KOR)

2.515 timer med Alouetterne

Søværnets Flyvetjeneste har i 1977 fløjet 2515 timer med søværnets 8 Alouette helikoptere med en klargøringsrate på 79%. 1046 timer har været anvendt til uddannelse og træning af flyvetjenestens personel. 1469 timer er fløjet på "requestede" missioner, som fordeler sig som følger:

Flyvning fra inspektionsskibe	622 timer (43%)
Fiskeriinspektion i Nordsøen	66 timer (4,5%)
Farvandsovervågning	137 timer (9%)
Taktiske øvelser/torpedosporing	456 timer (31%)
Transportopgaver	168 timer (11,5%)
Miljøstyrelsen	20 timer (1%)

Der har været udført 32 SAR-missioner, fordelt med 24 ved Færøerne, 6 på Grønland og 2 i det sydlige Danmark.

(SVF)

Russisk forsøg med laser

Laserstråler er for alvor blevet en vigtig faktor i Sovjetunionen. Telegrebureauet APN har netop givet et par eksempler på udvikling af lasersystemer.

Et laser system, som ikke kræver ekstra instrumenter i cockpittet, og som piloterne er fuldt fortrolige med, er nær ved at være fuldt afprøvet i sovjetiske lufthavne.

Glissada, som systemet kaldes, er udviklet af professor Igor Beresnoj. Han forklarer, at opgaven bestod i at konstruere et system, der ikke krævede yderligere instrumenter i det i forvejen overfyldte instrumentpanel. Faktisk betyder det nye system, at piloten under landing i ringe sigtbarhed eller om natten gøres mindre afhængig af de instrumenter, der findes. Systemet består af en gruppe laserstråler, som piloten uden risiko for at

blive blændet kan observere allerede i omkring 20 km afstand fra lufthavnen. Tre lodrette stråler markerer landingsbanens yderkanter og midte. Indflyvningszonen markeres af endnu et strålepar, og tilsammen danner strålerne et mønster i luften, så piloten bliver i stand til at orientere sig i forhold til landingsbanen. Når flyet nærmer sig landingsbanen, markerer endnu en laserstråle banens begyndelse ved at aktivere et klokkesignal i cockpittet, og det samme sker ved 1.000 m mærket.

Der er foretaget flere tusinde landinger under afprøvningen af Glissada-systemet, som vil blive patenteret.

Næste år tages den første Lidar-station i brug i Leningrad til undersøgelse af luftens tilstand. En lidar er en laserlokator. Den består af en strålingskilde, en modtager, en registreringsanordning og andet apparatur. Laserkildens impuls brydes i luften af støv-, røg- og vandpartikler og bliver delvis kastet tilbage til lidaren. Tilbagekastningen optegnes af en selvskriver. Ved spektralanalyse måles forureningsgraden. Lidaren kan give meget fuldstændige oplysninger om luftkvaliteten inden for en radius af op til 50 km.

På grundlag af eksperimenter i år i Vinnitse i Ukraine har der kunnet udarbejdes retningslinjer for anvendelse af resultaterne af laserlokalisering. På lidt længere sigt vil der i Leningrad blive etableret et net af lidar-stationer, som skal fungere synkront. Informationerne skal samles i en central, hvor en datamat vil bearbejde dem.

(MST)

Indland kort

Grenå-Hundested færgefarten har for tiden 3 hold à 20 mand på kursus på Søværnets Eksercerskole i Auderød, hvor søværnets instruktører underviser i brug af redningsmidler i teori og praksis. Undervisningen foregår bl. a. i træningsbassinet, og selskabet betaler for lån af materiel m. v.

Den 20. februar rejser en delegation på 3-4 mand fra Søværnets Materielkommando til Vesttyskland med henblik på at blive orienteret om den tyske undervandsbåds-udvikling. Også en repræsentant for forsvarsstaben deltager i arrangementet.

Chefen for Grønlands Kommando har sammen med fiskeriofficeren besøgt luftgruppen i Søndre Strømfjord, hvor værksted-, hangar- og indkvarteringsområder blev beset. Under besøget blev der fløjet to inspektionsture, en på Vestkysten og en kombineret Vestkyst-Østkysttur med landing i Narsarsuaq. Herfra sørgede inspektionskutteren AGPA for tilbageturen til Grønnedal.

Korsør byråd har vedtaget at sælge to arealer ved byens yderhavn til søværnet for 250.000 kr. Der er endnu ikke taget bestemmelse om, hvad flådestationen skal bruge arealerne til.

Udland kort

Den første af 70 nye missil-fregatter OLIVER H. PERRY er netop blevet afleveret til den amerikanske flåde. Data: 3.600 t, 75x7,5x4,1 m 28 knob, 176 mands besætning. Der er planlagt bygning af 50 inden 1983, og det er bestemt, at de navnlig skal være eskortefartøjer for konvojer m.v.

Karlskronaværftet indledte umiddelbart efter årsskiftet byggeforberedelserne til det nye minefartøj på 3.000 t til den svenske flåde. Værftet vil sætte alt ind på at have nybygningen klar til søsætning den 13. august 1980 - det er nemlig den dag, hvor Karlskronas 300-års jubilæumsfestligheder kulminerer. CARLSCRONA, der skal afløse ÄLVSNABBEN, bliver værftets hidtil største skib.

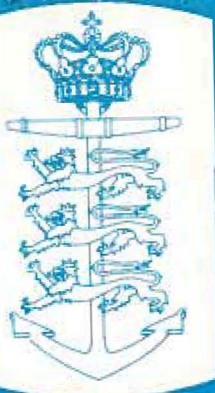
Den norske flåde har underskrevet en kontrakt om køb af torpedoer for 50 mio. sv.kr. fra det svenske forsvars fabrik i Motala. Det er den sidste leverance af svenskproducerede torpedoer, som den norske flåde baserer sig på.

Besejlingssæsonen i de arktiske farvande har været den hidtil længste, oplyser det sovjetiske søfartsministerium. Årets vigtigste begivenhed var atom-isbryderen ARKTIKAs 14-dages togt til Nordpolen, hvorunder der blev sejlet 4.000 sømil, heraf 1.300 gennem svær is. Nu ventes atomisbryderen SIBIR snart at støde til søsterskibene LENIN og ARKTIKA samt de 15 konventionelle isbrydere i farvandet.

Skibsværftet i Alblasterdam i Holland har modtaget en ordre på 2 ministrygere med armeret-plastic-skrog, de første af en planlagt serie på 15 til den hollandske flåde. De skal afløse træ-ministrygerne af DOKKUM-klassen fra 1980. Det er de første to fartøjer bygget i samarbejde med den belgiske og franske flåde.

Den brasilianske flåde har med tilfredsstillende resultater afsluttet prøveflyvningerne med den første af 9 Westland Lynx helikoptere. Flådeledelsen har bestemt, at de nye helikoptere fortrinsvis skal operere fra fregatter af NITEROI-klassen, designeret til "generelle flåde-opgaver".

F. Nielsen

SØVÆRNS- ORIENTERING

Modtagelseskommissionen forlader LINDORMEN

Minelæggeren LINDORMEN præsenteres

Flådens nye minelægger LINDORMEN blev den 19. januar præsenteret for modtagelseskommissionen. Det skete på Flådestation Korsør.

Forsvarskommandoen har nedsat en modtagelseskommission for minefartøjer af LINDORMEN-klassen. Kommissionen har Chefen for Søværnet som formand og specialtjenesteinspektørerne samt repræsentanter for Marinestaben, Søværnets operative Kommando og Mineskibs-

eskadren som medlemmer. Kommissionen har til opgave at sikre, at kravene til skibet er opfyldt efter planerne, før der hejses kommando. Modtagelseskommissionen skal dog endnu engang, før det sker, til Korsør for præsentationssejlad. Datoerne for præsentationssejladen og kommandohejsningen forventes at blive henholdsvis den 14. og 16. februar.

Viceadmiralen modtages af chefen for flådestationen.

Under besøget i Korsør i sidste uge beså modtagelseskommissionens medlemmer skibets installationer, som blev gennemgået med den designerede skibsledelse.

(MST)

Træning i redningsmidler skal vedligeholdes

Det nye træningsbassin på Søværnets Eksercerskole, der blev overdraget i juni i fjor, skal bruges af samtlige personelgrupper om bord på Flådens skibe.

Formålet med bassinet er, at søværnets militære personel kan modtage uddannelse inden for redningsmidler, d.v.s. rednings-

flåder og redningsveste. Uddannelsen foregår i to trin, indledende (grundlæggende) uddannelse og vedligeholdende træning. Selve hallen, der er overdækket, råder med henblik herpå bl.a. over en variabel vippe, 3 m platform (markering af dækshøjde) samt 4,5 m dybde. Bassinet kan yderligere bruges til svømmeuddannelse, og det holder de internationale mål til afvikling af konkurrencer m.v.

Marinestaben har henledt tjenestestedernes opmærksomhed på træningsbassinets anvendelsesmuligheder og peger på nødvendigheden af, at alle grupper sejlede personel en til to gange om året gennemgår vedligeholdende træning i brugen af redningsmidler, bl. a. for at give tiltro til og færdighed i at anvende redningsmateriellet om bord på betryggende måde.

Ved forestående ændringer eller justeringer af uddannelsesplaner for Flådens skibe vil vedligeholdende træning i redningsmidler blive medinddraget.

(MST)

De farlige genstande

Minedepot Grelshedes minørhold havde i oktober kvartal 28 udrykninger, hvoraf 17 var efter farlige og 11 efter ufarlige genstande.

Mineudrykningerne omfattede bl.a. 1 tysk UMA-mine, 1 engelsk syrehornmine, 1 hornmine, 2 hjemmelavede fyrværkeribomber, flere gamle tyske brisant- og mortargranater, håndvåbenammunition, 1 panserbrisantgranat, 4 el-detonatorer, en række markører, nødraketter og signalblus, 2 sonarbøjer, 4 mineankre og 1 container.

Der blev kørt 3.095 km og sejlet med orlogsfartøjer.

Minedepot Dråby havde i samme kvartal 25 udrykninger. De omfattede bl.a. 11.260 stk. håndvåbenammunition, 1 bombe på 1000 kg, 1 stk. bombecement på 250 kg, 1 bombe på 250 pound, 4 bomber á 50 kg, 1 155 mm granat, 18 håndgranater, 27 sprængblyanter, 100 m detonerende tændsnor, 1 trykbeholder til en tysk V-1 bombe, 1 tændsats, 1 kanonslag, 4 tryktændere til tyske landminer, 1 tåregasbombe, en række markører og signalblus, 1 bølgeslagsmåler, 1 russisk linekastningsraket, 1 temperaturmåler, 1 stabiliseret oceanografisk Nordsø-bøje, 2 ilt- og gasflasker samt forskellige trykbeholdere.

Holdet kørte 3.370 km og sejlede med orlogskutter.

(FLS FRH)

Stillingsvurdering i forsvaret

I Søværns-Orientering nr. 39/76 blev der orienteret om Stillingsvurderingsrådets arbejde vedrørende udvikling af et system til vurdering af stillinger inden for staten samt om den iværksatte prøveundersøgelse (omfattende stillinger ved myndigheder under Forsvarskommandoen og Hjemmeværnskommandoen), der havde til formål at undersøge, om stillingsvurderingssystemet kunne finde anvendelse for stillinger i forsvaret.

Prøveundersøgelsen er nu tilendebragt, og en af Stillingsvurderingsrådets Sekretariat udarbejdet rapport over undersøgelsen, der bl.a. konkluderer, at prøveundersøgelsen har vist, at stillingsvurderingssystemet er i stand til at afspejle det nuværende klassificeringsmønster inden for forsvaret, er godkendt af Stillingsvurderingsrådet.

Statens stillingsvurderingssystem vil herefter kunne finde anvendelse ved vurdering af stillinger inden for forsvaret. Det er dog en forudsætning, at der i det enkelte tilfælde er opnået enighed herom mellem styrelsen og de berørte personelorganisationer, hvorfor stillingsvurderingsundersøgelser kun vil kunne iværksættes, når Forsvarsministeriets godkendelse foreligger i det enkelte tilfælde.

Det kan i den forbindelse oplyses, at det allerede er besluttet at gennemføre en undersøgelse i forsvaret vedrørende 44 depotarbejderstillinger ved NATO-depotforvaltningen.

(MST)

Sovjetisk forskningscenter i Ishavet

Admiralitetsværftet i Leningrad har lagt kølen til verdens første videnskabelige forskningsisbryder, der opkaldes efter den sovjetiske polarforsker Otto Schmidt. Isbryderen er bestilt af Sovjetunionens arktiske og antarktiske institut, oplyser det sovjetiske telegrambureau APN.

Otto Schmidt skrev: "Sejlads i Arktis er et lotteri. Blot med den væsentlige forskel, at den udholdende har større chancer for at vinde end den passive". I dag kan sejlads i Arktis ikke længere kaldes et lotteri, selvom der stadig kræves udholdenhed

og dristighed. Arktis skjuler endnu mange hemmeligheder. Den nye isbryder skal hjælpe til at give svar på de mange spørgsmål, der interesserer videnskabsmændene. Den bliver en slags filial af et videnskabeligt institut i isen. Der bliver 14 laboratorier til videnskabsmænd med forskellige specialer, f.eks. havforskning, meteorologi, isforskere og hydrologer. Dykkere skal studere isen under vandet. Et særligt EDB-anlæg vil bearbejde al indhentet information. Skibet bliver på 3.650 t, de dieselelektriske motorer bliver på 5.400 HK, og det får en aktionsradius på 11.000 sømil.

Polarforskeren Venediktov oplyser, at OTTO SCHMIDT skal arbejde permanent i selve hjertet af Arktis. Det vil gøre det muligt at få nye oplysninger om besejlingsmulighederne på de høje breddegrader, og de er nødvendige for konstruktionen af nye isbrydere. Der bliver mulighed for at få større kendskab til vekselvirkningen mellem havet og atmosfæren og klimaet. Forskerne vil få oplysninger om isens drift, der er nødvendige for søflokene, som fører deres skibe ad den nordlige ishavsrute, og for de videnskabsmænd, der skal opstille prognoser for tidsfrister og betingelser for navigation i arktiske farvande, skriver bureauet.

(MST)

Indland kort

Chefen for Søværnet har sagt ja tak til en anmodning fra Aabenraa kommune om at overtage fadderskabet for Søværnets Tamburkorps og adoptere minelæggeren LINDORMEN. Forbindelsen mellem Tamburkorpsset og byen er sket gennem korpsets medvirken ved den årlige ringridderfest. Datoer for begivenhederne er endnu ikke fastsat.

Som følge af et par klagesager over ris, inficeret med mider, leveret til Statsfængslet i Nyborg, der benytter forsvarets indkøbsaftaler, har centralledelsen for forsvarets cafeterier erindret om nødvendigheden af modtagekontrollens rigtige udførelse. Direktoratet for statens indkøb har givet en tilsvarende henstilling til andre institutioner.

Flådestation Frederikshavn havde 14.-16. januar rutinebesøg af en række vesttyske enheder. Der var et TV-hold om bord fra Südwestfunk Baden Baden, som skal producere en 10 minutters film om depotskibes øvelser. TV-folkene fik en grundig orientering om flådestationens opgaver, og der blev taget en række optagelser.

Chefen for Søværnet har fra Søværnets Idrætskomité modtaget forslag til "Direktiv for fysisk uddannelse og træning", hvor i søværnets skoler er anført som uddannelsessteder. På den baggrund har Marinestaben anmodet skolerne om at foretage en vurdering af direktivets anvendelse, herunder om indholdet svarer til skolernes eget udarbejdede uddannelsesprogram.

Udland kort

Den norske flåde har modtaget det første af en serie på 7 transportfartøjer, VSD 4 TORPEN. Fartøjet er bygget af stål med undtagelse af styrehuset, der er af aluminium. I øvrigt er målene 29 x 6,7 x 2,5 m, dieselmotor agter på 530 HK. Bygningen er fordelt mellem tre værfter.

Den amerikanske flåde har udbudt endnu 3 undervandsbåde af LOS ANGELES-klassen i licitation, der blev vundet af Newport Newsværftet. Dermed kommer klassens antal op på 31. Tre er blevet leveret, nemlig LOS ANGELES, BATON ROUGE og PHILADELPHIA, 23 andre er under konstruktion, og heraf er 6 blevet søsat. 2 er endnu ikke nået frem til bygning.

Bergens Mekaniske Verksteder har søsat det tredje fartøj i serien af patruljefartøjer til den svenske flåde. Det fik af den svenske flådechefs hustru, Karin Lundvall, navnet MAGNE. Der skal bygges 16 enheder af denne såkaldte HUGIN-klasse på norske værfter, 11 i Bergen og 5 ved Westermoen Hydrofoil A/S.

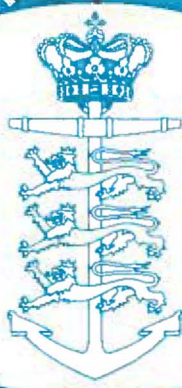
Den sovjetiske isflagestation Nordpol-22 har nu drevet næsten 4.700 sømil og befinder sig ud for Canada og Alaska i en cirkulær isdrift, der har vist sig at gå modsat lavtryksbevægelserne i denne del af Polarhavet. Isflagen er næsten 5 km lang, 2,5 km bred og 30 m tyk. Nordpol-23, som blev startet i december

1975, har tilbagelagt godt 800 sømil og nærmer sig nu den geografiske nordpol.

Data for 6 skibe til den italienske flåde af den forbedrede LUPO-klasse fregatter er netop blevet offentliggjort: 2.500 t, 405 x 42,5 x 13,4 ft, gasturbiner, 32,5 knob, missiler, 2 Agusta helikoptere. Skibene skal leveres fra august 1980 til januar 1983. Italienerne kalder den nye klasse MAESTRALES.

Forslaget til den længe ventede nye svenske befalingsmandsordning er blevet afleveret til regeringen. Grundprincippet i forslaget er, at alle indtil fændriks grad skal have samme uddannelse, og alle skal senere have mulighed for at fortsætte til de allerøverste grader uden hensyn til, hvordan de er kommet ind i uddannelsessystemet.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Nyeste atomisbryder gennem dansk farvand

Søværns-Orientering har adskillige gange omtalt den tredje sovjetiske atomisbryder SIBIR, der i flere måneder har gennemført et omfattende program med søprøver og afprøvning af det store, komplicerede tekniske udstyr i den østlige del af Østersøen. Prøverne sluttede kort efter nytår, og siden har det været ventet, at isbryderen snart ville passere dansk farvand på vej til Murmansk, hvor den skal have base. Endelig - mandag den 23. januar - sejlede den fra Østersøen gennem Storebælt og Kattegat og forsvandt ud af dansk område i Skagerak.

Leningrad-pressen var om bord, og vi bringer her med det sovjetiske telegrambureau APN som kilde en af skildringerne fra besøget:

Overdragelsesdokumenterne til Sovjetunionens søfartsministerium er nu udfærdiget, og det fremgår heraf, at atomskibet vil blive registreret som hjemmehørende i Murmansk med det Nordlige Ishav og tilgrænsende randhave som operationsfelt. Dermed er Sovjetunionens tredje atomisbryder driftsklar. Det træffer sig sådan, at SIBIR meldes klar til indsats 40 år efter den første isbryder, Sovjetunionen byggede. Den fik også navnet SIBIR, og der kan anstilles en ganske interessant sammenligning mellem de to isbrydere - den dampdrevne og den atomdrevne, som vi fornemheds skyld vil kalde SIRBIR-I og SIBIR-II.

SIBIR-I var på 11000 ton displacement - SIBIR-II er på 23500 ton. SIBIR-I havde 10300 hk maskinkraft - SIBIR-II har 75000 hk. SIBIR-I kunne nå en fart på $15\frac{1}{2}$ knob - SIBIR-II præsterer over 20 knob. De første isbrydere kunne ikke engang sejle en måned uden at bunkre. Atom-isbryderne kan holdes i drift i flere måneder med maskineriet på højeste omdrejninger uden at behøve nye brændselsforsyninger.

Atomisbryderen SIBIR er søsterskib til forgængeren, ARKTIKA, som efter at være trængt frem til Nordpolen den 17. august sidste år har indskrevet sit navn blandt historiens berømteste skibsnavne.

Ganske vist er de to atomskibe søstre, men de er ikke tvillinger. I løbet af de få år, der ligger mellem projekteringen af dem, er der sket yderligere tekniske fremskridt, fortæller atomisbrydernes chefkonstruktør, Andrej Perevostjikov. Vi har naturligvis foretaget de forbedringer, som i praksis havde vist sig påkrævede. Men det har ikke været nødvendigt at ændre noget fundamentalt. Ændringerne har fortrinsvis drejet sig om indretningen af mandskabskamrene og om lettere adgang til forskellige installationer, som skal efterses og eventuelt repareres.

Derimod er der afgørende ændringer i forhold til den første atomisbryder, LENIN, hvad EL-systemet angår. LENINs maskineri blev drevet ved jævnstrøm. ARKTIKA og SIBIR er næsten dobbelt så stærke, og skulle de være drevet frem ved jævnstrøm, ville det have betydet meget kraftig forøgelse af displacementet, eftersom jævnstrømsmaskiner er af meget store dimensioner. LENINs maskinkraft er 44000 hk, medens de nye atomisbrydere har 75000 hk ma-

skinkraft. Alligevel er deres displacement kun 4220 ton større. Det kan lade sig gøre ved at anvende begge former for strøm. Den damp, der frembringes ved atom-energien, driver turbinerne, som er forbundet med vekselstrømsgeneratorer. Silicium-ensrettere omsætter vekselstrømmen til jævnstrøm, som driver motorerne. Disse er ganske vist ret store, men det opvejes af, at vekselstrømsgeneratorerne fylder relativt lidt. Det er et af de problemer, der er løst i projekteringen. Et af de vigtigste, men ikke det vanskeligste.

Andre problemer: I hvilket forhold skal motorkapaciteten fordeles på de tre skrueakslers? Hvordan skal skrogets profiler være, for at isbryderen skal være mest mulig effektiv? Også i disse henseender er konstruktørerne nået langt. I det hele taget har de haft succes. ARKTIKA er trængt frem til Nordpolen som det første overfladeskib, og den næste atom-kampe, SIBIR, som alle venter sig meget af, er klar til at tage fat. Men vi har ikke tænkt at hvile på laurbærrene, siger Perevostjikov. Vi har allerede forskellige idéer til nye, stærkere og bedre isbrydere, som i bund og grund vil ændre ishavssejladsen og holde den i gang året rundt. Det ligger ikke så forfærdeligt langt ude i fremtiden, skriver det sovjetiske bureau.

Som det var tilfælde med atomisbryderne LENIN og ARKTIKA, da de passerede dansk område, blev også SIBIR af sikkerhedsmæssige grunde fulgt med opmærksomhed fra dansk side. Der blev under passagen taget en række prøver i skibets kølvand, der nu skal nærmere studeres, men det forventes heller ikke denne gang, at der har været utilladelig forurening.

(MST)

Sørednings-aktionerne har toppet

Søredningstjenesten iværksatte i fjor 538 aktioner for at redde, eftersøge eller assistere nødstedte på søen, hedder det i årsrapporten fra Søværnets operative Kommando. Stabiliseringen i antallet af aktioner, der begyndte i 1976, er fortsat, idet der kun er sket en stigning på ca. 1 %. Der er sket en stigning i antallet af evakueringer af skibsbesætninger og falske alarmer, medens der har været et fald i antallet af badeulykker. Vejret har stort set været normalt, dog med et fugtigere sommervejr end de

nærmest foregående år, hvilket tilsyneladende har afspejlet sig i fordelingen af aktioner på årets måneder.

Der har været en markant stigning i aktionerne for udenlandske statsborgere, idet næsten hver fjerde aktion er foretaget i forbindelse med skibe og personer fra vore nabolande. Den danske søredningstjeneste har på den anden side modtaget god støtte gennem det stadigt forbedrede samarbejde med søområdets tilgrænsende stater. Det sidste led i denne kæde er udbygningen, der har fundet sted med udveksling af informationer og øvrigt samarbejde med Den tyske demokratiske Republik.

I lighed med tidligere år har ca. hver femte søredningsaktion været iværksat, uden at det har været muligt at konstatere en søulykke. Der er også fortsat adskillige tilfælde, hvor der er afgivet nødsignal - rød pyroteknik - i situationer, hvor søfarende har været i vanskeligheder, uden at der har foreligget en egentlig nødsituation. Søredningstjenesten forventer en væsentlig forbedring af dette forhold i takt med oprettelse af nye radioalarmstationer for bådradioer, da det giver mulighed for en begrænsning af unødige aktioner og nedskæring af tidsforbruget ved visse aktioner på grund af bedre positionsangivelser m.v.

Søredningstjenestens aktioner fordelte sig således: Eftersøgning af erhvervsskibe 36, pumpeassistance 20, slukningsassistance 7, evakuering af skibsbesætninger 12, patientevakueringer 65, eftersøgning af fly 6, eftersøgning og assistance til fritidsfartøjer 254, eftersøgning af overbordfaldne, badende m. fl. 28, afblæste aktioner, fordi situationen kom under kontrol 4, og aktioner, hvor der ikke kunne erkendes en nødsituation, 106, heraf 22 falske alarmeringer eller affyring af nødsignal fra land.

(SOK)

Bog om slaget i Køge Bugt

I anledning af 300-året for slaget i Køge Bugt den 1. juli 1677 har Sø-Lieutenant-Selskabet udsendt en bog, hvori dette slags forudsætninger, forløb og følger behandles af fire forfattere. Bogen er redigeret af Marinestabens historiske konsulent, cand.mag. Hans Chr. Bjerg. Forordet er skrevet af Chefen for Søværnet.

De fire afsnit er "Politik før slaget" af museumsinspektør, cand.mag. Finn Askgaard, "Svenska flottan inför slaget vid Kjöge Bukt" af den svenske marinehistoriker, landsarkivarie Lars O.Berg, der har tilknytning til den svenske Militärhögskolans Krigshistoriske Afdelingen, "De militære operationer" af viceadmiral S.Thostrup og "En historiografisk oversigt" af arkivar, cand.mag. Hans Chr.Bjerg.

Bogen vil blive tilsendt alle medlemmer af Søe-Lieutenant-Selskabet, men der er mulighed for andre for at kunne erhverve den ved henvendelse til selskabet. Den koster 39 kr.

(MST)

Indland kort

Haderslevs borgmester H.C.Carstensen har foreslået søværnet, at byen adopterer torpedobåden HAMMER. Chefen for Søværnet har takket og skriver, at flåden meget gerne igen ser en torpedobåd med navnet HAMMER adopteret i Haderslev. Dato for adoptionen er endnu ikke fastsat.

Søværnets Idrætslederpris er i år blevet tildelt korporal Viggo Nielsen, der fik den overrakt ved en højtidelighed på Holmen. Prisen kan af Chefen for Søværnet en gang årligt tildeles en idrætsleder eller -instruktør, som gennem længere tid har ydet en ganske særlig praktisk indsats for idrætsudøvelsen på et eller flere af søværnets tjenestesteder.

Flådestation Frederikshavn havde i fjor 838 skibsanløb. De fordelte sig således: 344 danske, 473 tyske og 21 andre udenlandske skibsanløb.

Idrætshallen på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole har været rammen om Dansk Militær Idrætsforbunds fægtemesterskab for hold (kårde). Der var 35 deltagere. Resultatet blev 1) Idrætsforeningen Flyvestation Skrydstrup, 2) Luftværnsgruppens Idrætsforening og 3) Hærens Officersskoles Idrætsforening.

Udland kort

Karlskrona-værftet har leveret den første ubåds-sektion til Kockum i Malmø. Det er for- og agterskib, hvortil Kockum nu fremstiller midterskib, maskineri og våbensystemer. Den første af de tre ubåde af A 14-klassen, NÄCKEN, ventes søsat om et halvt års tid.

Det finske Wärtsilä-værft har afleveret den første af 6 isbrydere på 6330 hk til Sovjet. Skibet blev navngivet KAPITAN CHECHKIN. Data: 77,6 x 16,3 x 3,2 m, fart i åbent vand 14 knob, 2240 t. Den nye serie isbrydere er beregnet til tjeneste i Østersøen og på de sibiriske floder.

Mange norske værnepligtige har store vanskeligheder med at få arbejde efter udstået tjenestetid. En arbejdsgruppe har stillet en række forslag for at forbedre vilkårene, bl.a. obligatorisk registrering af hver enkelt værnepligtigs behov for arbejdsformidling 3-4 måneder før hjemsendelsen. Det foreslås også at styrke velfærdstjenesten og give de værnepligtige større mulighed for deltagelse i arbejdsmarkedets ungdoms-arrangementer.

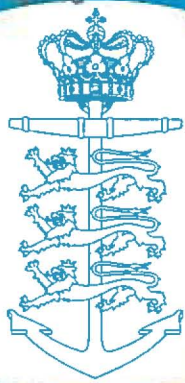
Vosper Thornycroft har fået en kæmpeordre på missilpatruljebåde til Ægypten. Værftet skal foretage både planlægning og bygning af bådene samt levere materiel, men man ønsker ikke at opgive nærmere enkeltheder eller data. Ordren har en værdi af 150 mio. pund.

Den svenske forsvarschef, general Stig Synnergren, har i to dage inspiceret flådens etableringer i Karlskrona. Han sagde bl.a., at man undersøgte muligheden for at placere flere af forsvarrets uddannelsesinstitutioner i Karlskrona, så de bebudede nedskæringer af personel - såvel militære som civile - i nogen grad kunne begrænses.

Den berømte amerikanske admiral Hyman Rickover, kaldet de atomdrevne skibes fader, er blevet genvalgt som chef for flådens atom-udviklings program. Det er hans grundlæggende arbejde, der

har givet USA en førende stilling på det område. Det er godt klaret af den gamle admiral, der gik ud af aktiv tjeneste i 1964. Han er fyldt 77!

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Det nye miljøfartøj i Korsør

Nye miljøskibe på flådestationerne

Den 1. november i fjor ankom et nyt miljøskib - MILJØ 101 - fra Svendborg til Flådestation Korsør, hvor det skal bemannes og stationeres. Et tilsvarende skib - MILJØ 102 - blev 1. december afleveret til Flådestation København.

De nye skibe er på 20 t, 16,2 m lange, de har en 455 HK dieselmotor og en fart på 16 knob. Det faste mandskab bliver på 3, hvortil kommer specialmandskab til olieforureningsbekæmpelse.

Miljøstyrelsen har for nylig fået tildelt en bevilling på 70 mio.kr. over en 3-årig periode. Af disse midler skal ca. 26 mio. anvendes til materiel og ca. 44 mio. til skibe, idet man har planer om at bygge to større skibe på hver 500 t. Disse skibe skal ligeledes stationeres på flådestationerne i Korsør og København. Det samme gælder yderligere 2 planlagte skibe af typen SEATRUCK, men dog i lidt større udgave, nemlig 25 x 7 m.

Samarbejdsaftalen mellem Forsvarskommandoen og Miljøstyrelsen om tilsyn med samt vedligeholdelse og bemanning af specialfartøjerne skal nu tages op til revision, bl.a. henset til at søværnet i anledning af udvidelserne kan få de fornødne personeresressourcer (normer) stillet til rådighed udover forsvarsforligets tildelinger. Alle Miljøstyrelsens fartøjer skal bemandes efter de til enhver tid gældende civile sønæringslove samt bestemmelser, der herudover fastsættes af Forsvarskommandoen. Der tilstræbes mindst 3 besætningsmedlemmer på fartøjer af MILJØ-typen, heraf 1 fører med mindst kystskippereksamen og 1 mand med skibsmaskinisteksamen - sidstnævnte kan dog ved dispensation erstattes af en mand med duelighedsprøve i motorpasning.

(MST)

Svenske orlogsskibe til salg

Hvis man står og mangler et orlogsskib til privat fornøjelse, er der chance for at gøre en rask handel med det svenske forsvar. Her har man netop en række gode forårstilbud.

Blandt de orlogsskibe, som udbydes, kan nævnes minestrygeren ORUST, der er på 110 t, 21 m lang og bygget af egetræ i 1948. Den vil forsvaret have mindst 35.000 sv.kr. for. Endnu dyrere er minestrygeren TJÖRN, som man har prismærket med mindst 50.000 kr.

For første gang udbydes også torpedobåde af klassen umiddelbart før SPICA. T 111 ARGO, der er bygget af stål i 1957 og 58 m lang, går meget billigt, men dog ikke under 15.000 kr., og til spotpris kan man købe T 106 RIGEL, men den er dog i sørgelig stand med skrogskader, fordi den har været brugt til sprængningsforsøg. Skal vi sige 5.000?, spørger forsvarets materielfolk.

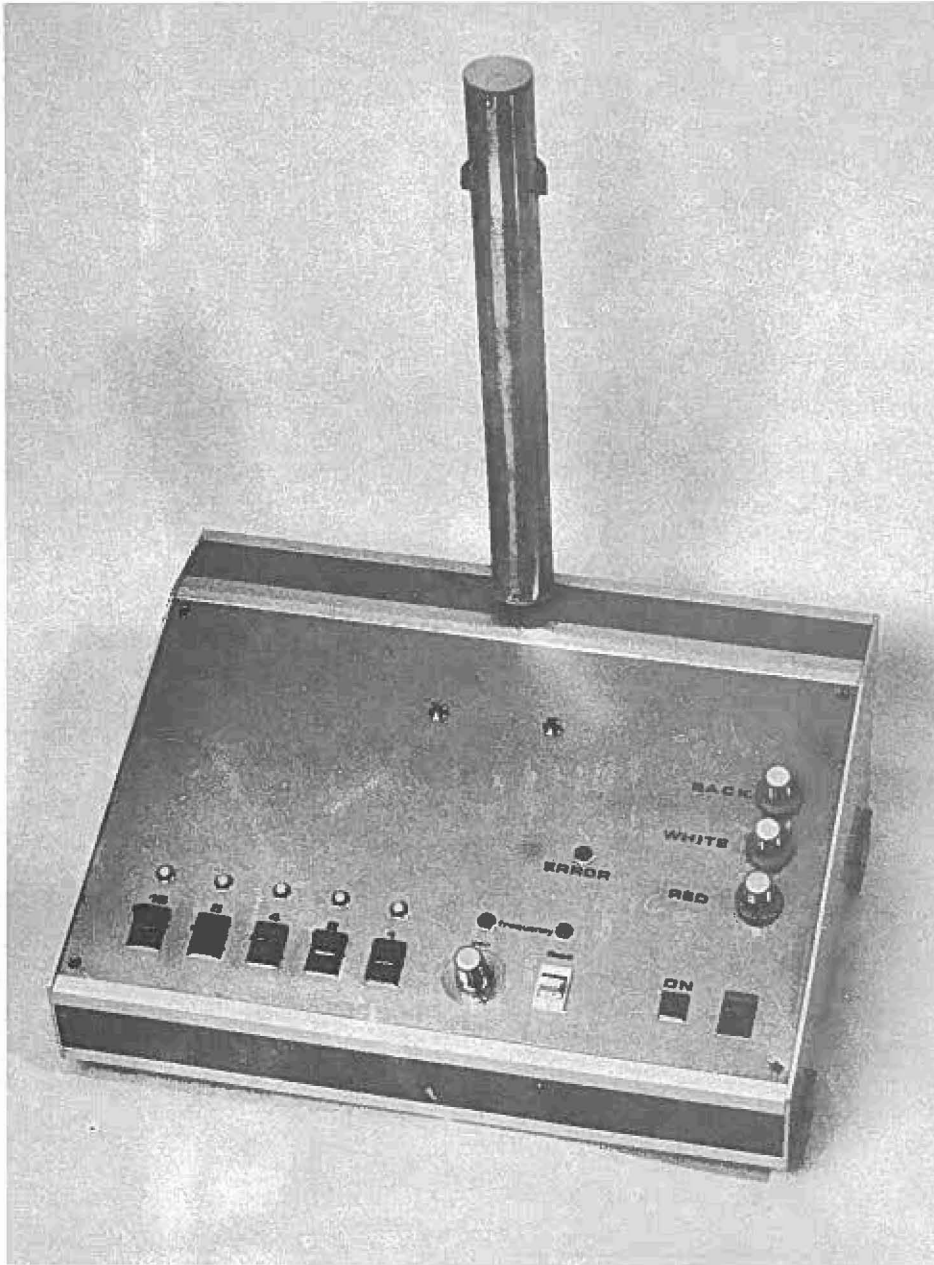
Der er andre fartøjer til salg, bl.a. en redningsbåd bygget af glasfiber i 1964, der skal koste mindst 10.000 kr., samt bugserbåden GUSTAVSVIK til 50.000 kr. og adskillige lodsartøjer af eg eller glasfiber.

Svensk försvar råder nok over dygtige sælgere, men man kan ikke just kalde dem kanon-sælgere. Samtlige orlogsskibe sælges nemlig uden våben.

(MST)

Fyrkarakter-simulator på Officersskolen

Indførelsen af det nye farvandsafmærkningssystem indebærer bl.a. også nye lyskarakteristika for fyr og bøjer.

Den nye fyr-simulator

Dette affødte ved Søværnets Officersskole tanken om en simulator, dels til oplæring/træning af nye kadetter, dels og ikke mindst til omskoling af personel med ældre uddannelser.

Søværnets Teknikskole fik problemet forelagt, og en gruppe bestående af en lærer og to elever ved Værkstedskursus TE/TO gik igang med opgaven, som en praktisk øvelse i at omsætte lært teori til praksis.

Produktet fremstår som en enhed, der bygger på integrerede kredsløb (IC), og der er på trykte kredse monteret 64 IC, som via 5 styrekontakter kan afgive 26 forskellige lyskarakterer (fyrkarakterer), ligesom disse kan afgives såvel i korrekt tid som i en efter eleverne afstemt langsom takt.

Erfaringerne fra den meget korte tid, fyrsimulatoren har været prøvekørt ved Søværnets Officersskole, tegner lovende for indlæringsprocessen af såvel kommende som ældre vagtchefer.

(TKS)

Indland kort

Hjemmeværnskommandoen har indstillet til Chefen for Søværnet, at der ved Søværnets Teknikskole blev holdt et kursus i olieforureningsbekæmpelse. Det fandt sted den 10. januar og havde 14 kursusdeltagere fra hjemmeværnet.

Marinestaben har udsendt et revideret program over de ITV-programmer, som kan anvendes i undervisningen ved søværnets tjenestesteder. Marinestaben henleder samtidig opmærksomheden på, at brugen af interne TV-programmer ikke overflødiggør instruktøren, men at de indtager en naturlig plads blandt andre undervisningshjælpemidler.

Flådestation Frederikshavn havde endnu engang i denne måned tysk flådebesøg med et TV-hold om bord. Det var den gang nordtysk fjernsyn, som optog en række billeder og lyd til brug i en serie om NATO.

En arbejdsgruppe har vurderet en udvidelse af søværnets dykkekapacitet og siger bl.a., at en udvidelse udover 60 m ikke er aktuel, og at dykkernes arbejdsevne indtil denne dybde bør frem-

mes i stedet, da det er en vigtig forudsætning for at kunne yde bedst mulig assistance ved ubådsbjærgning.

Udland kort

Efter to års omfattende forsøg på den engelske flådes skibe indføres nu en ny skridsikker belægning på de flybærende enheder. Hangarskibet ARK ROYAL har netop fået behandlet sit 10.000 m² store flydæk med det nye system, Camrex, og nu kommer turen til helikopterskibene HERMES samt fregatterne PHOEBE og ZULU.

Repræsentanter for det vesttyske forsvarsministerium og Vulkan-værftet i Bremen har tegnet kontrakt om bygning af 6 fregatter af 122 typen. Ordren beløber sig til 1,9 mia.D-mark, og skibene skal være afleveret inden 31. marts 1984 - flåden påregner overtagelsen af det første i 1981.

Sverige opretter verdens første katastrofestyrke specielt beregnet til indsats i udlandet. 25 mænd og kvinder har indledt en uddannelse ved hæren i Strängnäs, det er bl.a. læger, dyrlæger, arkitekter, trafikflyvere suppleret op med officerer fra værnene. Den første uddannelse gælder ledende personel, men den efterfølges umiddelbart af over hundrede tekniske hjælpere m.fl. Enheden bliver en ren militær organisation.

Sovjet har indledt bygningen af en ny stor flodhavn ved Tjeboksary ved Volga, der skal kunne tage store passagerbåde og hurtige hydrofoilibåde. Samtidig bygges et vandkraftværk og en dæmning, som skal skabe et kunstigt hav, og med dette vil det sidste led være føjet til den lange dybvandsforbindelse mellem Østersøen og Sortehavet.

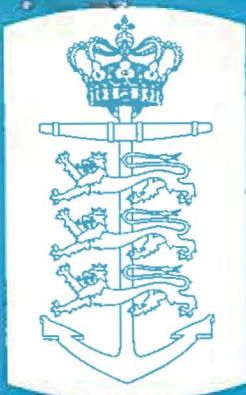
Det andet af fem 39.300 t hjælpeskibe til den amerikanske flåde har afsluttet sine prøvesejladser og er indgået i flådens tal. Det første, TARAWA, klassens navngiver, har været i tjeneste i godt et år, og det tredje, BELLEAU WOOD, er under udrustning. De sådste 2, endnu unavngivne, LHA-4 er under bygning, og LHA-5 er næsten klar til søsætning.

Den svenske regering er indstillet på kraftigt at forbedre søopmålingen, bl.a. gives der nu bevilling til et nyt søopmålings-skib fra et svensk værft, hvilket betyder arbejde til 100 mand i et år. Desuden gives betydelige bevillinger til modernisering og bearbejdelse af opmålingsarbejdet.

Amerikanske og sovjetiske fly har i samarbejde gennemført en særdeles vanskelig patientevakuering af en australsk polarforsker fra Station Davis i Antarktis. Den sidste fase på 700 km i en forrygende snestorm gennemførtes af to sovjetiske MI-8 helikoptere, hvoraf den ene mellemlandede for at udlægge brændstofdepoter. Patienten, som havde blødende mavesår, blev til sidst afleveret på sit hjemhospital i Australien, hvor han nu er i bedring.

Trondheim kommune har vedtaget fortsat at nægte norske orlogsfartøjer plads på havnen. Det skyldes en årelang strid mellem byen og forsvarsministeriet om erstatninger, som en undervandsbåd påførte kajanlægget i 1975. Kajanlægget fik skader for 286.000 n.kr., men forsvaret vil kun betale 86.000 kr. "i henhold til en lov om begrænset ansvar for mindre fartøjer".

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

P. Stedehil

J.P. Kærnø

P. Stedehil

*Hell May Kærnø
Didriksen*

20 nye sekondløjtnanter og skolechefen.

Nyt hold officerer udnævnt

Ved en højtidelighed på Søværnets Officersskole udnævntes den 1. februar 20 kadetter af B-linien til sekondløjtnanter. Blandt de nye officerer var den første kvindelige officer i søværnet.

Højtideligheden overværedes af pårørende til sekondløjtnanterne samt af skolens øvrige kadetter. Udnævnelsesbrevene og eksamensbeviserne overrakte af skolens chef, kommandør H. Prause.

Holdets eksamensresultater lå på et særdeles tilfredsstillende niveau, og af de nyudnævnte havde en enkelt, nemlig sekondløjtnant J.-P.Karmark Jørgensen, opnået gennemsnitskarakteren 10,7, d.v.s. udmærkelse, og dermed kvalificeret sig til indstilling til Dronningens æressabel.

Et håndtryk til den første kvindelige officer. *Hull May Didriksen*

Chefen for Søværnet var repræsenteret ved sin stabschef, kommandør F.Heisterberg-Andersen, som ønskede holdet til lykke med den veloverståede eksamen og i en tale til de nye sekondløjtnanter appellerede til deres forståelse for nødvendigheden af aktiv, fysisk medvirken i det daglige arbejde og for fuld og effektiv udnyttelse af arbejdstiden. Stabschefen understregede videre over for de nye sekondløjtnanter det ansvar, som påhviler hver især af dem, for bevarelse af agtelsen og respekten for søværnet, og han appellerede til deres positive medvirken til, at negativ kritik af dispositioner og forhold undgås.

Stabschefen omtalte derefter den inspiration og udfordring, der for enhver ung officer må ligge i det nye, moderne materiel, der i de seneste år er tilgået søværnet, og han sluttede:

"Jeg ønsker Dem alle endnu engang hjertelig til lykke med udnævnelsen og byder Dem velkommen til en forhåbentlig lang og frugtbar officersgerning. Der vil utvivlsomt i Deres tid komme mange strukturændringer af såvel personelmæssig som uddannelsesmæssig art - enkelte kan vel allerede skimtes. Jeg ønsker for dem af Dem, som måtte komme til at deltage i dette arbejde, at De må have en heldig hånd med hensyn til bevarelsen af søværnets identitet, integritet og særpræg."

Onsdag den 8. februar blev sekondløjtnanterne fremstillet for Hendes Majestæt Dronningen på Amalienborg, og Dronningen benyttede denne lejlighed til personligt at overrække sekondløjtnant J.-P.Karmark Jørgensen æressablen.

Holdet skal nu igennem en række kursus, inden den praktiske tjeneste i Flådens skibe og ved tjenestesteder i land påbegyndes. Det er Marinestabens håb, at der må vise sig mulighed for at lade det kvindelige medlem af holdet komplettere sin navigationsuddannelse under sejlads med et af Flådens skoleskibe.

(MST)

SIBIR i Murmansk

For et par uger siden bragte Søværns-Orientering en skildring af Sovjetunionens nyeste atomisbryder SIBIR, da den passerede gennem danske farvande på vej fra Leningrad til det Nordlige Ishav.

Det sovjetiske telegrambureau APN meddeler, at SIBIR nu ligger i Murmansk, hvor man arbejder på at gøre isbryderen klar til de kommende arbejdsopgaver. Der er ved at blive udarbejdet sejlordre for den første opgave, som vil bestå i at konvojere fragtskibe til Jamal-halvøen med forsyninger til de prøveboringer efter olie og gas, der foregår dér.

Skibets fører, kaptajn Kotjetkov, fortæller om sejladsen fra Østersøen til Ishavet, at man i Norskehavet kom ud for en pludselig, hård storm, som gav rig lejlighed til at afprøve koordineringen af alle skibets systemer og ikke mindst driftsikkerheden i maskineriet på 75.000 hk.

(MST)

Idrætslederprisen

Vi omtalte for et par uger siden, at Søværnets Idrætslederpris i år er blevet tildelt korporal Viggo Nielsen, Flådestation Frederikshavn. Her er et billede af den glade pristager.

Prisen blev overrakt ham på Holmen af kommandør E.V.Jørgensen, som roste korporalen ikke alene for hans indsats på tjenestestedet, men også for hans store og betydningsfulde arbejde for idrætsklubberne i Frederikshavn.

Højtideligheden blev overværet af bl.a. den nye Forsvarets Idrætsinspektør, oberst Vagn Jensen.

(FLS KBH)

Årets pristager.

Indland kort

Statsisbryderen ELBJØRN, som søværnet har lånt om sommeren et par år, ligger på Flådestation Frederikshavn med så alvorligt maskinhavari, krumtappene er slidt op, at skibet næppe kommer ud at sejle i år. Spørgsmålet opbrugning eller istandsættelse er endnu ikke afgjort.

Minelæggeren LINDORMEN højste kommando den 16. februar. Det skete på Flådestation Korsør, hvor skibet er udrustet. I nær

fremtid kommer også den anden minelægger - LOSSEN - til Korsør for at blive udrustet.

En arbejdsgruppe under Søværnets operative Kommando, som skulle gennemgå bestemmelserne for bjærgning af sunkne undervandsbåde, har afsluttet sit arbejde. Nye og tidssvarende bestemmelser er under udarbejdelse og vil blive fordelt efter behov i nær fremtid.

Chefen for Søværnet er indbudt til et maritimt symposium med deltagelse af flådechefer fra en række lande, både østlige og vestlige, i Helsingfors i maj måned. Den finske flådechef er vært. Der er en gang tidligere holdt et sådant symposium i Stockholm, hvor man drøfter sømilitære spørgsmål af fælles interesse.

Udland kort

Kontreadmiral Per Rudberg er fra 1. oktober udnævnt til viceadmiral og chef for den svenske marine. Han efterfølger viceadmiral Bengt Lundvall, som pensioneres. Rudberg er 56 år og for tiden chef for Nedre Norrlands militärområde.

Den nye norske minelægger VIDAR blev den 2. februar præsenteret i Oslo og er nu ankommet til Nordnorge, hvor den skal gøre tjeneste. VIDAR skal sammen med VALE, som er næsten klar til levering, afløse de 35 år gamle minelæggere af GOR-klassen. Data: 1.600 t, 65 m langt, 15 knops fart, godt 50 mands besætning. Banjerne er afløst af 4 og 6 mands-lukafer.

Skønt det amerikanske forsvarsbudget i år betød en nedskæring fra 22 til 18 nybygninger, projekterer flåden stadig med at forøge det nuværende rekordlave antal på 464 skibe til 520 i de næste 5 år. Det vil kræve mange ændringer af de nuværende byggeplaner. Når også afgangens tages i betragtning, skal der bygges 18 skibe om året for at holde målsætningen.

Det japanske Ishikawajima-værft har modtaget ordre på at bygge den anden destroyer i den forbedrede HARUNA-klasse. Arbejdet på klassens navngiver blev indledt for et år siden på IHI-værftet i Tokio. Skibene er på 5.200 t og medfører 3 helikoptere.

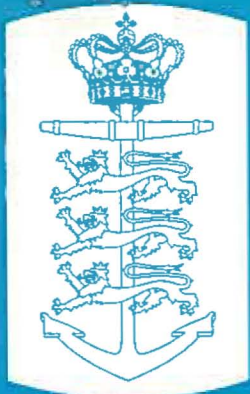
Vosper i England fik samtidig en kontrakt på stabilisatorer til en værdi af ca. 500.000 pund.

Den norske flåde overvejer at bestille et antal minestrygere af den svenske M70 Type ved Karlskrona-værftet. Det er et led i den kompensationsaftale, man har indgået ved leveringen af norsk producerede skibe og materiel til Sverige.

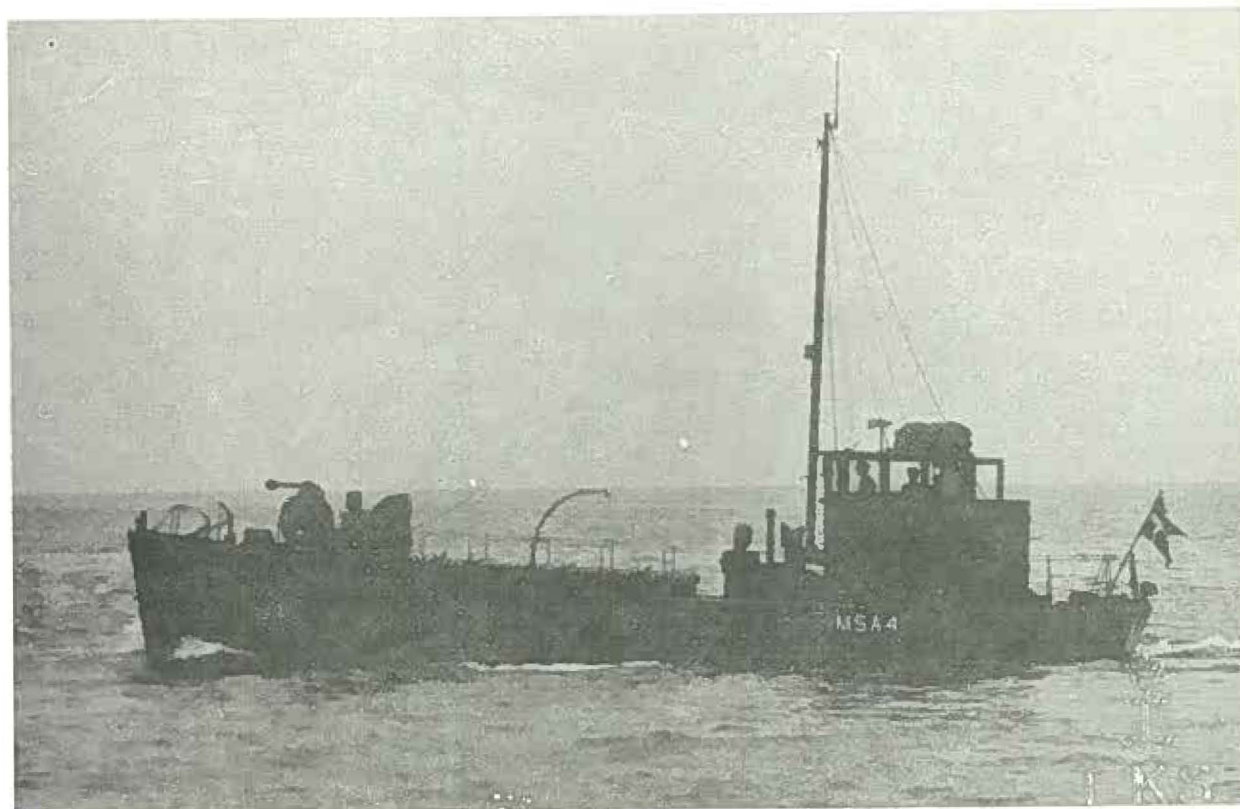
Det vil koste 2 mio.sv.kr. at istandsætte den svenske flådes øvelsesfartøj FALKEN, der udbrændte i fjor. Det er meningen, at skonnerten skal have en mere besætningsvenlig indretning, men man er stødt på den vanskelighed, at der på Karlskrona-værftet, hvor renoveringen skal ske, er mangel på dæks-læggere. Arbejdet ventes derfor at tage mindst et år.

I den vesttyske by Emden har Norge fået en vicekonsul med et verdensberømt søofficers-navn, nemlig Graf von Spee. Maximilian, som han hedder til fornavn, er nevø af den store admiral, og han er selv søofficer, men nu rederi-direktør. Han erklærer, at det kun er i udlandet, hans navn er berømt - der er langt imellem tyskere, som navnet siger noget som helst.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

MSA 4 på kontrol i Koraldybet.

Endnu 4.700 miner fra sidste krig

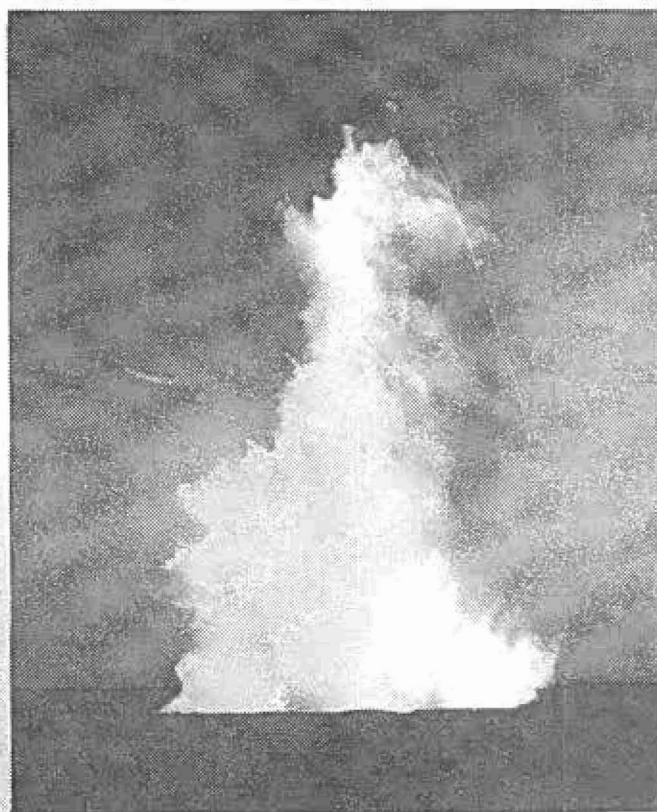
Selv om man for fire år siden vurderede, at der ligger ca. 4.700 miner fra 2. verdenskrig gemt i danske farvande, skønnede man dog, at de ikke betyder større risiko, end der normalt er forbundet med at fare på havet. Det sagde orlogskaptajn Per Mørk, Søværnets Våbenskole, i et foredrag for sejlsportsfolk i Århus.

Han gav en udførlig redegørelse for minefaren med hovedvægten på Koraldybet og sagde bl.a., at muligheden for selvdetonationer fortsat ikke kan udelukkes og heller ikke, at sådanne detonationer forplanter sig til ammunition eller bomber, der endnu

befinder sig på bunden af sejlrenden eller sikkerhedszonerne. Sandsynligheden for, at en selvdetonation indtræffer samtidig med en skibspassage, er imidlertid overordentlig ringe, men når man fortsat stiller krav om en mindste dybde på 2 meter under kølen, er dette et udtryk for en uvished om, hvad der vil ske, hvis materialeflytninger, bl.a. forårsaget af turbulens på grund af modstrøm og skruevand, skulle medføre, at skibet rent fysisk berører en bombe eller afdækker en tidligere tilsandet dyngge ammunition. Dybgang og fart er her de kritiske faktorer. Selvdetona-

Tysk 500 kg flybombe

- og sprængningen.

tioner fremkaldes dels kemisk ved nedbrydning af sprængstofferne, dels mekanisk ved tæring af visse typer brandrør.

Der er altså endnu i dag en vis risiko, og der er derfor nok endnu en rum tid tilbage, før man kan sige, at Kalø Vig sagen er endeligt afsluttet.

Med hensyn til fremtidig aktivitet i Koraldybet er det hensigten i år kun at lave een kontrol mod hidtil 2 om året - en om foråret og en om efteråret. Denne kontrol vil hverken kvalitativt eller kvantitativt blive mindre omfattende end de foregående, men ved een lang kontrol i de perioder, hvor vejr-situationen erfa-

ringsmæssigt er mest stabil - nemlig maj og juni - håbes det at kunne spare en del liggedage, hvor der ikke kan arbejdes på grund af vejret, der er en naturlig hindring for dykning i området. Man håber altså ved den nye ordning at skabe både personelmæssige og økonomiske fordele. De personelmæssige til glæde for søværnet, de økonomiske til glæde for både Midtkraft og forsvaret som helhed.

Orlogskaptajn Mørk oplyste også, at Søværnets Minørtjeneste for nogle måneder siden har afleveret en rapport til Miljøstyrelsen, idet der ad de sædvanlige diplomatiske kanaler af Forenede Nationers 4. styrelsesrådsmøde var blevet bedt om en vurdering af sømilitære krigsefterladenskabers miljømæssige betydning.

Denne rapport er kun een af mange, som FN modtager fra alle medlemsnationernes minørtjenester, og det man gerne ville bruge sådanne oplysninger til, er at vurdere mulighederne for at skabe grobund for internationale aftaler om forbud mod at anvende eller fremstille våben, der efter en krig eller en konflikt kan skabe miljømæssige problemer for både nulevende og kommende generationer.

For at give et begreb om størrelsesordenen af, hvad der blev dumpet efter krigen, skal følgende tal nævnes for de ammunitionsområder, som de allierede dengang oprettede:

1) Skagerak syd for Arendal, 200.000 t, 2) Østersøen E for Christiansø (bl.a. gasbomber og gasgranater) 50.000 t, 3) N for Rågeleje (3 selvdetonationer i området siden udkastningen) 14.000 t, 4) Syd for Ærø (gasbomber og gasgranater) 8.000 t - og så endelig det område, der indtil nu har givet de største problemer, både politisk, økonomisk og ressourcemæssigt, Koraldybet i Kalø Vig (i alt 5 eksplosioner).

(VBS)

LINDORMEN har hejst kommando

Torsdag den 16. februar hejste minelæggeren LINDORMEN kommando på Flådestation Korsør. Ceremoniellet indledtes med, at Søværnets Materielkommandos repræsentant, kommandør V.P.Heise, med en kort tale overdrog den nye minelægger til Chefen for

Søværnets operative Kommando, kontreadmiral H.M.Petersen. Han sagde bl.a.:

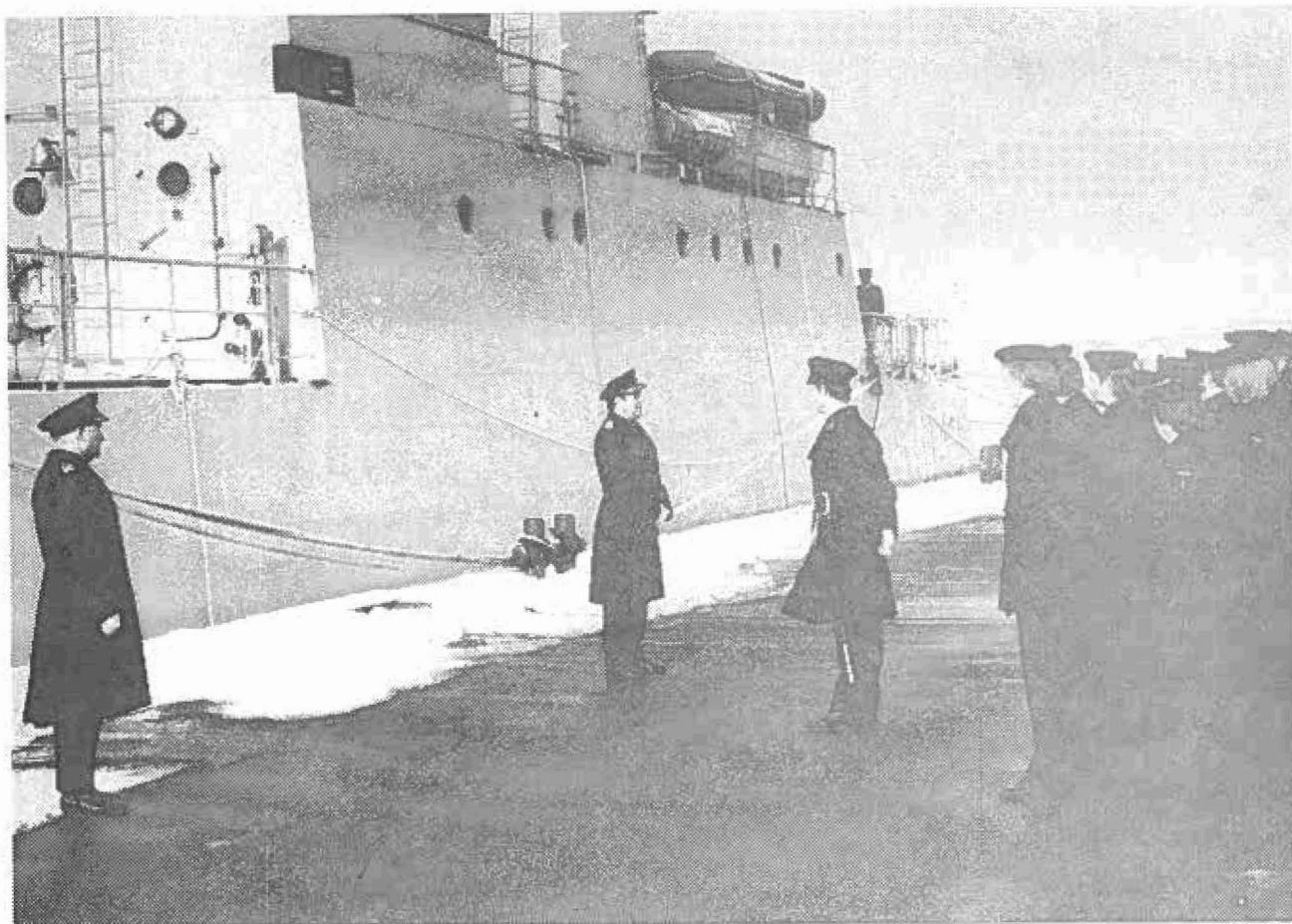
"Det er med stor glæde, vi i dag overtager den nye LINDORMEN som en meget tiltrængt forstærkning af flådens minelæg-

Kommandør Heise overdrager LINDORMEN.

ningsberedskab. Det er næsten på dato 15 år siden, jeg selv var Chef for den sidste LINDORMEN. Nogle år efter blev den lagt op og udgik af flådens tal. Der har altså været en temmelig lang periode, hvor vi har været bagud med hensyn til små minelæggere, som er så nødvendige for vort samlede mineberedskab. De skal udlægge hovedsageligt de kontrollerede minefeller, som er en nødvendighed og et supplement til de egentlige farvandsminespærringer. Det skib, vi her ser for os, og som vi nu skal overtage i Mineskibseskadren, er så dansk et arbejde, som noget kan være, bygget på dansk værft og udstyret med danske komponenter næsten hele vejen igennem, så det er virkelig et smukt eksempel på et godt dansk skibsbygningsarbejde.

Det er mit ønske, at LINDORMEN meget hurtigt vil indgå som en fuldt operativ minelæggerenhed i flådens styrke. Det er ikke længe siden, jeg besøgte minelæggeren LANGELAND og i dette 28 år gamle skib fandt en besætning, der ved flere lejligheder har

Admiralen taler til besætningen.

vist, at de var velmotiverede og glade for deres arbejde, og at de var fuldt ud på højde med besætninger i de mere moderne enheder.

Jeg er derfor ikke i tvivl om, at LINDORMENS besætning her vil gøre sit yderste til at bringe skibet hurtigt op på det operative stade. Når man overtager et nyt skib, følger der forpligtelser med, men jeg håber, at den besætning, som nu går om bord, vil være med til at vedligeholde det i god orlogsmæssig stand", sluttede admiralen.

Han overdrog den nye LINDORMEN til den første chef, kaptajnløjtnant K.M.Jørgensen, som beordrede kommandohejsning iværksat. Derefter gik gæsterne om bord og fik skibet præsenteret un-

der en rundvisning. Dagen sluttede med, at minelæggeren holdt frokost på flådestationen for de indbudte gæster og besætningen.

(FLS KOR)

Indland kort

Hæderstegnet for god tjeneste ved Søetaten - eller Holmens Hæderstegn, som det tidligere blev benævnt og stadig kaldes blandt søværnets personel - blev den 29. januar uddelt til 184 civile og militære medarbejdere. Sidste år blev der uddelt 145 hæderstegn.

160 festligt udklædte børn ledsaget af et halvt hundrede forældre deltog i Langelandsfortets traditionelle fastelavnsfest med tøndeslagning. Det var en fornøjelig dag for både gæster og besætning, som efter de sportslige præstationer hyggede sig med varm cacao, fastelavnsboller og film.

Årets Nijmegenmarch finder sted i dagene 18.-21. juli. Oberstløjtnant A.V.Rasmussen er delegationschef, og kommandørkaptajn P.K.Hansen er søværnets kontingentchef. Søværnets marchleder er endnu ikke udpeget.

Deputy SACLANT, den engelske viceadmiral D.A.Lorams, har aflagt besøg i Forsvarskommandoen, hvor han fik en orientering om danske forsvarsproblemer.

Chefen for Enhedskommandoen og Forsvarets operative Styrker, generalløjtnant A.C.B.Vegger, besøgte Langelandsfort den 13. februar. Han fik en orientering om region IV samt om marine-distriktet og lokalforsvarsafsnittet. Generalen var ledsaget af sin adjudant og en repræsentant for Fynske Livregiment.

Den 1. marts kan Minedepot Grelshede fejre 25 års jubilæum som mine- og torpedodepot. Sidste år er endvidere søværnets nye luftværnsmissil SEA SPARROW tilgået depotet. Mest kendt er depotet for sine store opgaver gennem årene i forbindelse med mineuskadeliggørelses- og dykkertjeneste.

Udland kort

Kontreadmiral Bengt Schuback er blevet udnævnt til viceadmiral og chef for den svenske forsvarsstab, hvor han efterfølger den nyudnævnte forsvarschef, general Lennart Ljung. Schuback, der er 50 år, er i øjeblikket souschef i forsvarsstaben.

Den engelske kommandør D.R.Taylor har opfundet et flydæk til hangarskibe, som betyder meget stor pladsbesparelse og dermed billigere skibe. Opfindelsen har fået navnet "skihop-dækket", fordi den forreste del af dækket stiger i en bue, hvilket betyder et større løftemoment ved afgang. "Tilløbet" kan derved kraftigt afkortes, og startfarten med max. last reduceres. For tiden prøves flydækket på et forsøgsområde ved Bedford nord for London.

En 20-årig montør ved Karlskrona-værftet blev fornylig lukket inde i et torpedorør, hvis luge blev lukket ved en fejltagelse. Først efter halvanden time blev den helt hjælpeløse mand befriet af en anden montør, som savnede ham. Han var uskadt, men stærkt medtaget af mangel på luft.

Den engelske flådeledelse overvejer at købe amerikanske Captor-miner som et led i moderniseringen af de eksisterende minebeholdninger. Det skaber en række problemer, hvor det vigtigste er manglende engelsk minelægger-kapacitet. Man råder nu blot over ABDIEL, der kun kan medtage 44 miner.

Det amerikanske forsvar har opsendt den første permanente satellit i et nyt kommunikationssystem, Fleet Satellite Communication. Den placeres 22.300 miles over Ækvator, og dens hovedopgave bliver at formidle trafik mellem USA og amerikanske flådeenheder, hvor de end befinder sig i verden, men får også stor betydning for flyvevåbnet.

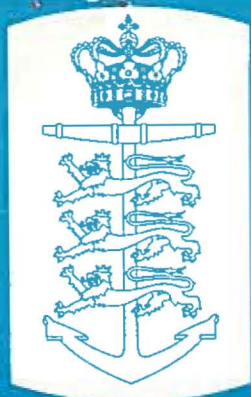
Opmåling af Kattegat bliver det svenske Sjöfartsverkets store opgave i år. Man har tidligere kun opmålt i sejlruterne, men nu skal hele den svenske del af farvandet gennemgås. Det

kniber stærkt med materiel, et nyt opmålingsfartøj er bestilt, men samtidig udgår GUSTAF AF KLINT. Det har været nødvendigt at udskyde en række andre påtrængende opgaver til næste år.

e. b.

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'F. Heisterberg-Andersen'. The signature is written in dark ink and is positioned above the printed name.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Så er NIELS JUEL søsat.

Korvetten NIELS JUEL søsat

Den 17. februar søsattes korvetten NIELS JUEL på Aalborg Værft. Kl. 1500 åbnede Chefen for Søværnets Materielkommando, kontreadmiral J.Petersen, for vandet ind til værftets tørdok, hvor korvetten var blevet samlet. Kl. 1535 flød korvetten for første gang på vandet.

Forinden havde deltagere og gæster været om bord på en omvisning i korvetten. Begivenheden overværedes ud over af Chefen

for Søværnets Materielkommando også af Teknisk Chef, civilingeniør K.M.Gregersen, chefen for Skibsteknisk Afdeling, underdirektør C.Sørensen, samt flere andre fra materielkommandoens centralledelse.

På billedet ses med NIELS JUEL som baggrund i første række fra venstre til højre: Direktør A.C.Knudsen, Aalborg Værft, kontreadmiral J.Petersen, underdirektør E.Bengtzen, inspektør Richter, civilingeniør K.M.Gregersen og underdirektør C.Sørensen.

Alt forløb planmæssigt, og korvetten lagde sig smukt tilrette netop på den vandlinie, som det var beregnet, at den skulle, d.v.s. stålvægten var, som den skulle være.

Arbejdet skrider planmæssigt frem, hvilket vil sige, at det påregnes, at korvetten kan navngives i slutningen af september eller i begyndelsen af oktober og endelig afleveres fra værftet i oktober måned. De 2 næste korvetter påregnes afleverede med ca. 1 års mellemrum.

(SMK)

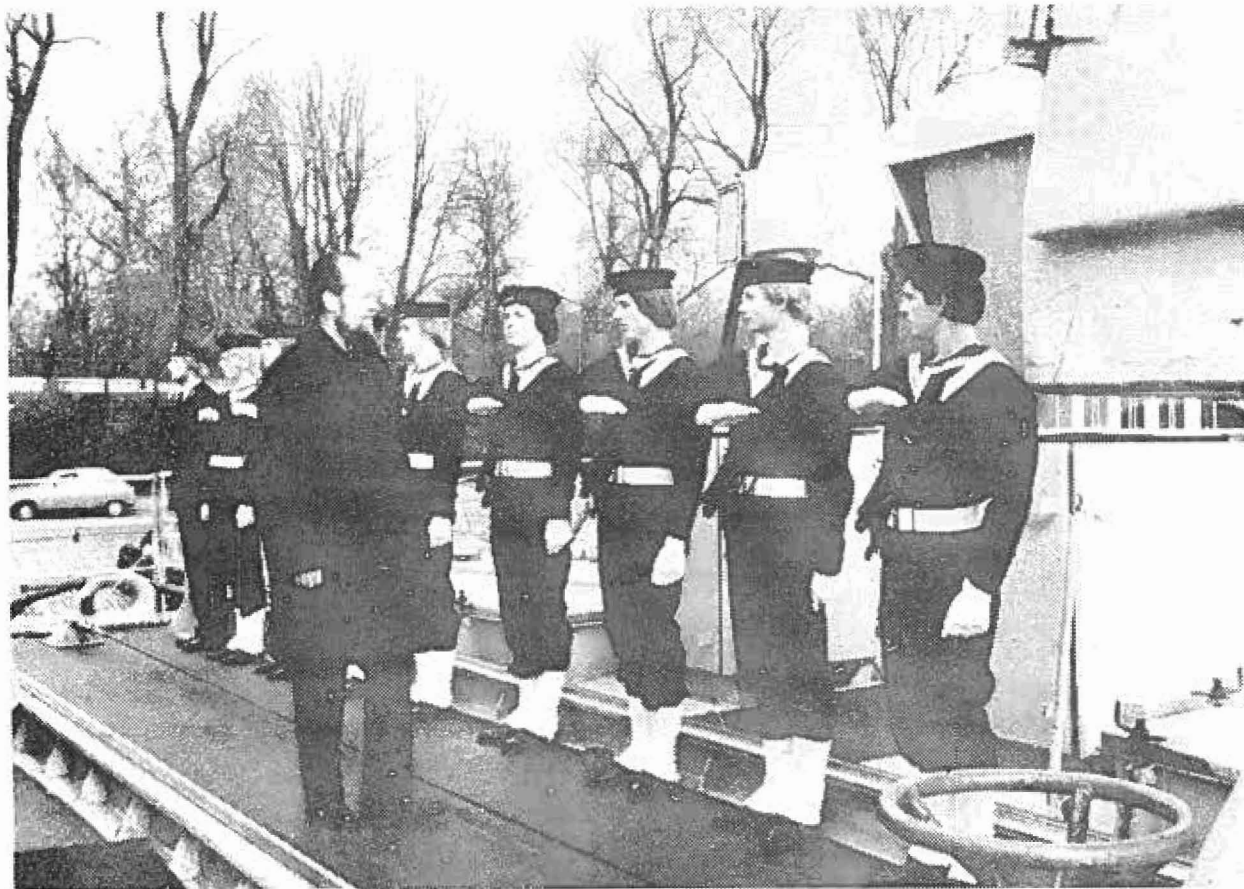
Skoledelingen i Rotterdam

I dagene 3.-6. februar var skoledelingen bestående af mine-læggeren MØEN og korvetten TRITON på uofficielt besøg i Rotterdam. Som ved flere andre besøg var orlogspræsten, dr. theol. B. Ørsted, med på MØEN, og også denne gang kunne pastoren underholde besætningen med oplysninger om Holland og Rotterdam.

På grund af skibenes opgaver i træning af alle kategorier af elever stod skoledelingen 31. januar nord ud af Sundet for at følge nærmeste omvej gennem Store Bælt til Kielerkanalen. Efter en behagelig tur gennem Kielerkanalen, Nordsøen, Engelske Kanal og floden Maas ankom man til Rotterdam 3. februar om formiddagen.

Efter ankomsten aflagdes de sædvanlige visitter og genvisitter samt afholdtes frokoster og receptioner, deriblandt chefens reception på MØEN som sædvanligt på minedækket, hvor der var en særdeles god stemning.

Fredag, lørdag og søndag var der flere arrangementer, bl.a. busture til Amsterdam og offentligt besøg om bord. Fra kl. 1400-1600 søndag lykkedes det således 865 besøgende at passere i gåsegang op og ned samtidig over MØENS faldereb.

Gæsterne fik skansevagt.

Søndag havde den Danske Sømandskirke et specielt fastelavnsarrangement i den nye sømandskirke. Arrangementet omfattede bl.a. en kort fastelavns-kirkegang, kaffebord, tøndeslagning og spisning for udklædt personel fra skoledelingen og danske udvandrere i Holland.

For dem, som ikke deltog i arrangementerne, var der rig lejlighed til at besøge Rotterdams mest kendte steder; både dem, som orlogspræsten havde anbefalet, og andre, som besætningerne selv udså sig.

Den 6. februar forlod skoledelingen atter Rotterdam for at sejle lige hjem med afvikling af forskellige øvelser undervejs.

Lidt mere broget påklædning end normalt.

Skoledelingen ankom til Holmen igen 8. februar efter en vellykket tur til Holland.

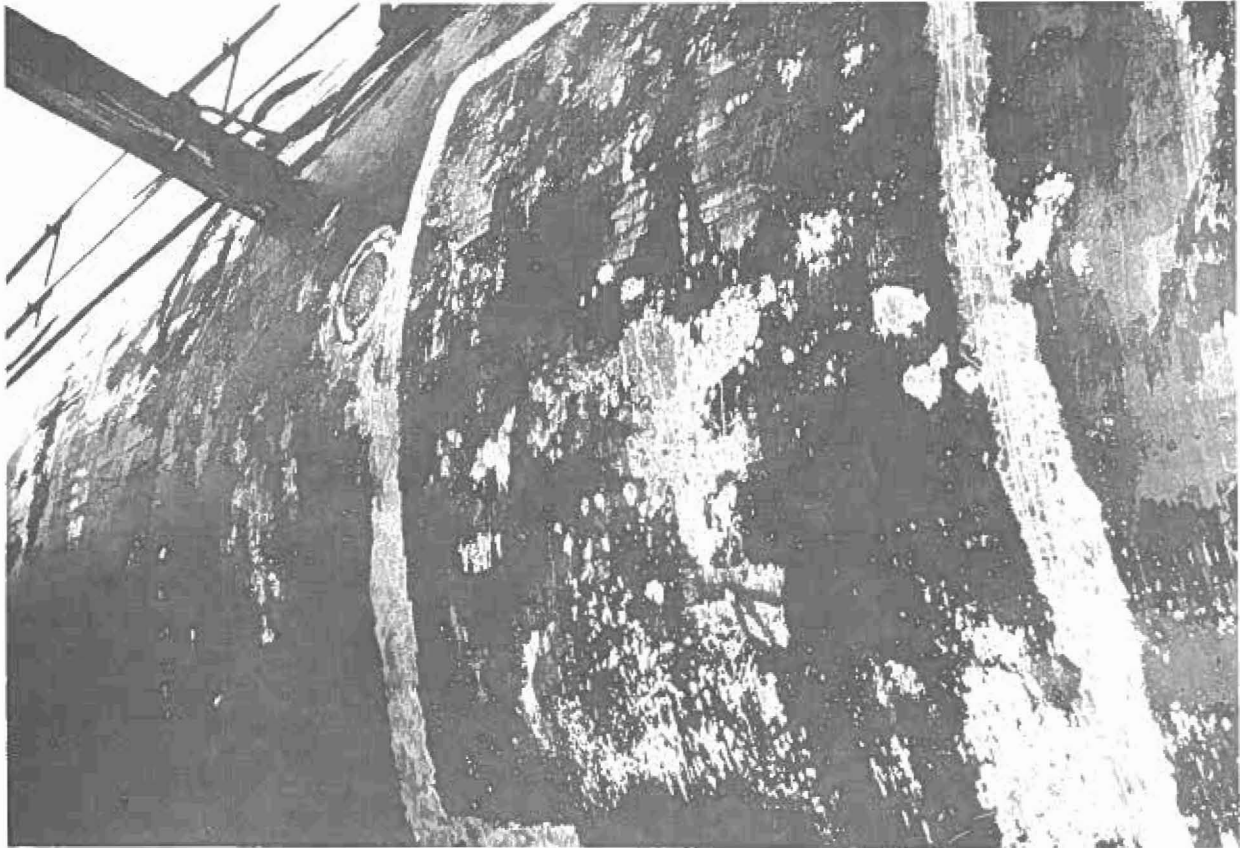
(SDL)

TUMLEREN kom i aviserne

Undervandsbåden TUMLEREN var forsidestof i mange af landets aviser den 22. februar under overskrifter som: "Dansk ubåd ved at ruste op" og "Værnepligtige hævder: ubåd var livsfarlig". Som kilde var citeret "SOLDATEN", og oplysningerne var kommenteret af blandt andre Chefen for Søværnets Materielkommando, kontreadmiral J.Petersen.

Baggrunden var, at en landstalsmand, som har været tjenstgørende i TUMLEREN, har antaget, at de tæringer af galvanisk

art, som blev konstateret ved ubådens periodiske dokning i januar, har været til stede i en længere periode før dokningen, og der er i denne forbindelse blevet sat spørgsmålstegn ved sikkerhedskontrollen.

Den tærede skibsside.

Det er imidlertid ikke påvist, at den galvaniske tæring fandtes under bådens sejlads i efteråret. Hvordan og hvornår tæringerne er opstået, undersøges i øjeblikket nærmere, blandt andet baseret på ubådens og Søværnets Materielkommandos oplysninger og vurderinger. Efter reparation og trykprøvninger, hvorunder der er blevet udført rutinemæssig sikkerhedskontrol, er ubåden nu tilbage i arbejdet, og den deltager i øjeblikket i en flådeøvelse i Nordøen og Atlanterhavet.

I anledning af presseomtalen har det faste personel ved Undervandsbådseskadren, på initiativ af Centralforeningen for Stampersonel, fundet anledning til at udsende en pressemeddelelse, hvoraf det bl.a. fremgår, at officerer, befalingsmænd og konstabler ikke er utrygge ved at sejle i ubådene, og at man

ikke finder anledning til - under de foreliggende omstændigheder - at drage de materiel- og sikkerhedsmæssige rutineeftersyn på ubådene i tvivl.

(UBE)

Søværnets gymnastiklærer nr. 100

Den 28. februar blev et nyt kuld gymnastiklærere færdige med deres uddannelse på Forsvarets Gymnastikskole. For søværnets vedkommende var det en særlig dag, idet man på denne dag kom frem til gymnastiklærer nr. 100.

Forhistorien er den, at "Det Militære Gymnastiske Institut" på Frederik VI bud blev oprettet 25. august 1804 med professor Nachtegall som chef. Uddannelsen blev i begyndelsen kun givet til underofficerer i arméen, men den 28. juli 1809 skrev Frederik VI følgende ordre:

Til

Vort Admiralitets og Commissariats Collegium.

For at bringe Gymnastikken til meere Fuldkommenhed ved Søetatens Almue Classer, skal samme afgive tvende duelige Subjecter, som skal oplæres i Gymnastikken hos Professor Nachtegall, for siden at vorde Lærere ved Underofficer Skolen, Artilleri Skolen, Haandværksstokken og Divisions Skolerne af bemeldte Etat.

Disse tvende Subjecter gives dobbelt Lønning, de fornødne Klæder og den sædvanlige Kaast in natura.

Hovedkvarteret i Kiøbenhavn den 28 juli 1809

Frederik R

Den 1. november 1809 meldte de 2 første elever sig på instituttet. Det var Christian Frederik Frandsen og Hans Peter Mortensen, begge matroser og begge født i 1791, altså 18 år gamle.

Herefter var der en jævn tilgang af gymnastiklærere til søværnet, og i 1978 nåedes altså tallet 100 med Løjtnant af B-linien Georg Petersen.

Søværnet påbegyndte samtidigt en ny serie på 100, idet Løjtnant af B-linien Jørgen Wever Madsen blev gymnastiklærer nr. 101.

(FGI)

Indland kort

Forsvarschefen besøgte Søværnets Materielkommando og Orlogsværftet den 20. februar. Begge steder var der orienteringer og rundvisninger - på Orlogsværftet blev der redegjort for værkstedssammenlægningen. Dagen sluttede med reception i materielkommandoens store mødelokale.

For et årstid siden opfiskede Langelandsfort et stort anker i Marstal Bugt. Det er nu konserveret, og museumsfolk har fastslået, at det er fra 1890'erne, men ikke fra hvilket skib. Ankret er nu opstillet midt i fortets gård, hvor det senere skal placeres på en smuk bund af ølandsfliser.

Marinestaben har i år modtaget usædvanligt mange breve fra skoleelever landet over, som ønsker oplysning om søværnet. Nogle af eleverne, som er fra 9 til 15 år, skriver af privat interesse, andre har fået flåden som skriftlig opgave i undervisningen. Et af de unge mennesker foreslår søværnet at bygge en særlig krigshavn efter nøje tegninger og anvisninger i hans brev. Alle brevskriverne får naturligvis en hilsen fra Marinestaben.

Grønlands Kommandos fiskeriinspektionstjeneste observerede i fjor 172 ikke-grønlandske fartøjer ved Grønland fra henholdsvis Vesttyskland, England, Frankrig, Norge, Portugal, Spanien og Sovjetunionen. Der blev meddelt 3 advarsler for ulovligt fiskeri, og 16 trawlere blev afvist fra området, uden at det gav anledning til retsforfølgning.

Udland kort

Den 2. norske minelægger i VIDAR-klassen er i Bergen blevet afleveret til flåden. Den blev navngivet VALE og skal sammen med sit netop afleverede søsterskib gøre tjeneste i Nordnorge. Det er flådens første skibe med stor tilpasning til tidens miljøkrav, bl.a. kan alle forurenede udslip undgås.

Chefen for den belgiske marine, viceadmiral Peter van Dyck, siger, at flåden om 4-5 år vil have tilstrækkeligt med veluddannede kvinder til, at de kan overtage nogle af flådens mindre enheder. Der bliver dog ikke tale om egentlige krigsskibe med kvindelig besætning.

Arendalsværftet i Gøteborg venter at få en ordre til over 200 mio.kr. på en flydedok til Sovjetunionen. Den skal bruges af den røde flåde i Archangelsk. Dokken bliver 330 m lang, 87 m bred og skal være selvforsynende med eget kraftværk. Der er dog også et japansk værft med i slutspurten.

Britiske skibsværfter og producenter af marine-udstyr er ifærd med at arrangere to store udstillinger i Det fjerne Østen, én i Manila og én i Singapore. De har indbudt repræsentanterne for Korea, Japan, Indonesia, Thailand, Australien og New Zealand - og Kina! Man sigter navnlig på salg af patruljebåde til priser på op til 25 mio.pund pr. stk.

En expres-undersøgelse i det svenske forsvarsministerium har vist, at årsagen til den svenske hærs pengemangel - hæren har måttet låne over 250 mio.kr. af flyvevåbnet - er bestillinger af nyt materiel for ca. 200 mio.kr. over bevillingsrammen. Nu er et spare-korstog igang, bl.a. stryges repetitionsøvelser for 50.000 mand.

I øjeblikket klargøres den engelske flådes største skib, hangarskibet ARK ROYAL, 50.786 t, til sit sidste togt. Det indledes i april, og efter 3 måneders uddannelsessejladts deltager man i øvelser i Middelhavet og senere på året i NATO-øvelser i Atlanten. Så anløbes Portsmouth kort før jul for allersidste gang.

Thostrup